2020-yil 25-yanvardan chiqa boshlagan

Milliy tiklanishdan — milliy yuksalish sari

YANGI O‘ZBEKISTON

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

№ 139 (1738), 2026-yil 10-iyul, juma

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz.uz_news

O‘ZBEKISTON VA BELARUS O‘RTASIDAGI KO‘P QIRRALI MUNOSABATLAR SIFAT JIHATIDAN YANGI BOSQICHGA KO‘TARILMOQDA

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Belarus Respublikasi Prezidenti Aleksandr Lukashenkoning taklifiga binoan 8-9-iyul kunlari rasmiy tashrif bilan ushbu mamlakatda bo‘ldi.

9-iyul kuni Minsk shahridagi Mustaqillik saroyida O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevni tantanali kutib olish marosimi o‘tkazildi.

Saroy oldidagi maydonda ikki davlat bayroqlari ko‘tarildi va faxriy qorovul saf tortdi.

Davlatimiz rahbarini Belarus Respublikasi Prezidenti Aleksandr Lukashenko samimiy kutib oldi.

Davlat madhiyalari yangradi.

Yetakchilar faxriy qorovul safi oldidan o‘tib, rasmiy delegatsiyalar a’zolarini qutladilar.

Shundan so‘ng O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Belarus Respublikasi Prezidenti Aleksandr Lukashenko tor doirada hamda rasmiy delegatsiyalar a’zolari ishtirokida muzokara o‘tkazdilar.

Uchrashuv avvalida davlatimiz rahbari so‘nggi yillarda O‘zbekiston bilan Belarus o‘rtasidagi ko‘p qirrali munosabatlar sifat jihatidan yangi bosqichga ko‘tarilganini alohida ta’kidladi.

Ushbu tashrifga tayyorgarlik doirasida Hukumatlararo komissiya va Ishbilarmonlar kengashi yig‘ilishlari, siyosiy maslahatlashuvlar, tahliliy doiralar uchrashuvlari, O‘zbekiston madaniyati kunlari hamda boshqa tadbirlar muvaffaqiyatli o‘tkazildi.

O‘zaro savdo hajmi barqaror sur’atda o‘sib borayotgani mamnuniyat bilan qayd etildi. So‘nggi besh yilda bu ko‘rsatkich qariyb 3 barobar oshib, o‘tgan yil yakuniga ko‘ra salkam 1 milliard dollarga yetdi. Joriy yilning ortda qolgan davrida uning hajmi yana 30 foizga oshdi. 360 ta qo‘shma korxona muvaffaqiyatli faoliyat yuritmoqda.

Yetakchilar kuni kecha o‘zaro savdo hajmini 2 milliard dollarga yetkazish bo‘yicha aniq harakatlar kelishib olingani hamda qishloq xo‘jaligi, mashinasozlik, farmatsevtika, elektrotexnika, yengil sanoat, mebelsozlik va sanoatning boshqa tarmoqlarida yangi kooperatsiya loyihalaridan iborat chora-tadbirlar rejasi qabul qilinganini olqishladilar.

O‘zbekiston tinch atomdan foydalanish va shu sohada infratuzilmani barpo etish borasidagi tajribani almashishdan manfaatdor ekani bildirildi.

Faol madaniy-gumanitar almashinuvni izchil davom ettirish muhimligi ta’kidlandi.

Yig‘ilish davomida qo‘shma Hukumatlararo komissiya hamraislarining hisobotlari hamda muzokaralar kun tartibi yuzasidan aniq takliflari ham tinglandi.

Yakunda Prezident Shavkat Mirziyoyev hamkasbi Aleksandr Lukashenkoga rasmiy tashrif bilan O‘zbekistonga kelishni taklif etdi.

Bo‘lib o‘tgan muzokaralar yakunida O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Belarus Respublikasi Prezidenti Aleksandr Lukashenko Strategik sheriklik munosabatlarini o‘rnatish to‘g‘risidagi deklaratsiyani imzoladilar.

Shuningdek, davlat rahbarlari huzurida qator ikki tomonlama hujjatlar almashildi. Jumladan:

— 2026-2030-yillarda savdo-iqtisodiy va ijtimoiy-gumanitar hamkorlikni rivojlantirish bo‘yicha chora-tadbirlar rejasi;

— O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi va Belarus Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi o‘rtasida 2026-2027-yillarga mo‘ljallangan maslahatlashuvlar dasturi;

— 2005-yil 19-yanvardagi “Fuqarolarning o‘zaro qatnovlari to‘g‘risida”gi bitimga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida bayonnoma;

— Belarus Respublikasi hududida vaqtinchalik mehnat faoliyatini amalga oshirish uchun O‘zbekiston Respublikasi fuqarolarini tashkiliy asosda qabul qilish va jalb etish to‘g‘risida bitim;

— O‘rmon xo‘jaligini rivojlantirish sohasidagi hamkorlik to‘g‘risida bitim;

— 2026-2028-yillarga mo‘ljallangan madaniyat sohasidagi hamkorlik dasturi;

— O‘zbekiston Respublikasi Favqulodda vaziyatlar vazirligi va Belarus Respublikasi Favqulodda vaziyatlar vazirligi o‘rtasida 2027-2028-yillarga mo‘ljallangan hamkorlik bo‘yicha chora-tadbirlar rejasi;

— O‘zaro sayyohlar oqimni ko‘paytirish va turizm sohasidagi hamkorlikni rivojlantirish bo‘yicha 2026-2027-yillarga mo‘ljallangan qo‘shma harakatlar rejasi;

— 2026-2028-yillarda agrosanoat majmuidagi hamkorlikni yanada chuqurlashtirish bo‘yicha “yo‘l xaritasi”;

— O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Yengil sanoatni rivojlantirish agentligi hamda Belarusning “Bellegprom” davlat konserni o‘rtasida yengil sanoat sohasidagi hamkorlik to‘g‘risida bayonnoma;

— O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi hamda Belarus Respublikasi Mehnat va ijtimoiy himoya vazirligi o‘rtasida aholini ijtimoiy himoya qilish sohasidagi hamkorlik bo‘yicha o‘zaro anglashuv memorandumi;

— O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi hamda Belarus Respublikasi Moliya vazirligi o‘rtasida moliyaviy masalalar bo‘yicha o‘zaro anglashuv memorandumi;

— O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Strategik va mintaqalararo tadqiqotlar instituti hamda Belarus strategik tadqiqotlar instituti o‘rtasida O‘zbekiston — Belarus ekspertlar kengashini ta’sis etish to‘g‘risida memorandum;

— O‘zbekiston Respublikasi Qishloq xo‘jaligi vazirligi hamda Belarus Respublikasi Qishloq xo‘jaligi va oziq-ovqat vazirligi o‘rtasida agrosanoat sohasida investitsiyaviy hamkorlikni rivojlantirish bo‘yicha ahdlashuv memorandumi;

— O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va Belarus Milliy fanlar akademiyasi o‘rtasida ilmiy-texnik hamkorlik bo‘yicha o‘zaro anglashuv memorandumi.

Shuningdek, tashrif doirasida O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi va Belarus Respublikasi Fundamental tadqiqotlar jamg‘armasi o‘rtasida ham memorandum imzolandi.

Davomi 2-betda

Yangi O‘zbekiston ruhi

TURKIY ELLARNING BIRDAMLIK BAYROG‘I

Bashariyat tarixida shunday buyuk zotlar o‘tganki, ularning nomi asrlar osha xalqlar va mamlakatlarni ezgulik, do‘stlik hamda ma’rifat g‘oyalari atrofida birlashtirib keladi. Milliy ma’naviyatimiz quyoshi, nazm mulki sohibqironi Mir Alisher Navoiy ana shunday mumtoz siymolardan biridir. Ulug‘ mutafakkirning qariyb olti asrlik vaqt sinovidan o‘tgan merosi bugun ham insoniyatga ma’naviy ozuqa berib, komillik sari yo‘l ko‘rsatmoqda.

Yangi O‘zbekiston sharoitida hazrat Navoiyga ehtirom davlat siyosati darajasiga ko‘tarilib, tom ma’noda xalqaro miqyos kasb etdi. Prezidentimiz tashabbusi bilan Turkiy davlatlar tashkiloti doirasida ta’sis etilgan “Turkiy dunyo birligiga qo‘shgan hissasi uchun” Alisher Navoiy nomidagi xalqaro mukofoti buning eng yorqin dalilidir.

Davomi 5-betda

Kun mavzusi

OCHIQ MULOQOTGA TAYYORGARLIK

KO‘PLAB MUROJAATLAR JOYIDA HAL ETILYAPTI

Mamlakatimiz hayotidagi yana bir muhim voqelik — davlatimiz rahbarining yurtimiz tadbirkorlari bilan o‘tkazilishi kutilayotgan navbatdagi ochiq muloqotiga tayyorgarlik qizg‘in pallaga kirdi. Oltinchi bor tashkil etilayotgan uchrashuvga hozirlik har yilgidan ko‘ra faol, qolaversa, mutlaqo yangi darajada. Barcha soha va tarmoq tadbirkorlari bilan uchrashuvlar, biznes vakillaridan tushayotgan murojaatlar, taklif va tashabbuslar soni avvalgi yillardagiga nisbatan ancha yuqori.

Chunki yurtimizda yil davomida tadbirkorlar bilan ishlash, doimiy muloqotda bo‘lish, muammolariga yechim berish davlat siyosatining muhim yo‘nalishiga aylangan, bu borada aniq tizim ishlayapti. Ochiq muloqotga tayyorgarlik esa ana shu jarayonning asosiy qismi. Unda ko‘tariladigan aksariyat masalalarning yechimi bir necha tadbirkorning emas, balki butun soha va tarmoqlar rivojiga xizmat qiladigan tegishli farmon va qarorlarda aks etadi.

Davomi 4-betda

TASHQI SIYOSAT MAYDONINI FAOL KENGAYTIRAYOTGAN MAMLAKAT

Xorijiy ekspertlar oliy darajadagi O‘zbekiston – Belarus sammiti haqida

O‘zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning joriy yil 8-9-iyul kunlari Belarusga rasmiy tashrifi o‘zaro munosabatlar rivojida muhim bosqich bo‘lib, mamlakatlarimiz o‘rtasidagi siyosiy muloqot va amaliy hamkorlikni kengaytirishga yangi sur’at bag‘ishladi.

Davomi 2-betda

BUNYODKORLIK VA HAMKORLIK MAKONIGA AYLANGAN YANGI MARKAZIY OSIYO

Yangi O‘zbekiston tashqi siyosati 2017-yildan boshlab sifat jihatidan yangi, ochiq va tashabbuskor bosqichga ko‘tarildi. Bunda Markaziy Osiyoga alohida e’tibor qaratilib, Prezidentimiz mintaqani “yechilmagan nizolar maydoni”dan ishonch, hamkorlik va birgalikda taraqqiy etish makoniga aylantirishni O‘zbekiston tashqi siyosatining ustuvor yo‘nalishi sifatida belgiladi.

Bu siyosatning o‘zagi — kuch ishlatish yoki bir tomonlama harakatlar emas, balki muzokara, preventiv diplomatiya, o‘zaro manfaatdorlik va xalqaro huquq ustuvorligiga tayangan tinchlikparvarlik konsepsiyasidir.

Tarixan juda qisqa davr ichida O‘zbekiston nafaqat qo‘shni davlatlar bilan o‘nlab yillar davom etgan chegara va suv muammolarini muzokaralar yo‘li bilan hal etdi, balki BMT, UNESCO, SHHT, TDT, MDH kabi nufuzli minbarlarda umummintaqaviy va global ahamiyatga molik o‘nlab tashabbuslarni ilgari surdi.

Davomi 3-betda

YURTIMIZ ISLOM DUNYOSINING INTELLEKTUAL KELAJAGINI BIRLASHTIRMOQDA

Jahon ulamolari tashabbuslarimizni yangi sivilizatsion jarayon deya baholadi

6

2026-yil 10-iyul, 139-son

O‘zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Belarusga bu galgi tashrifi chog‘ida Strategik sheriklik o‘rnatish to‘g‘risidagi deklaratsiyaning imzolanishi munosabatlarning zamonaviy darajasini huquqiy jihatdan mustahkamlashga xizmat qiladi.

YANGI O‘ZBEKISTON

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news

O‘ZBEKISTON VA BELARUS O‘RTASIDAGI KO‘P QIRRALI MUNOSABATLAR SIFAT JIHATIDAN YANGI BOSQICHGA KO‘TARILMOQDA

Boshlanishi 1-betda

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Belarus Respublikasi Prezidenti Aleksandr Lukashenko muzokaralar yakunlari to‘g‘risida ommaviy axborot vositalari vakillari uchun bayonot berdilar.

Davlatimiz rahbari Aleksandr Lukashenkoga samimiy qabul va iliq mehmondo‘stlik uchun chin dildan minnatdorlik bildirib, Belarus xalqini yaqinda nishonlangan Mustaqillik kuni bilan tabrikladi.

Ushbu rasmiy tashrif O‘zbekiston — Belarus munosabatlari rivojida tarixiy voqea ekani mamnuniyat bilan qayd etildi.

Jumladan, Strategik sheriklik munosabatlarini o‘rnatish to‘g‘risidagi deklaratsiyaning imzolangani sammitning asosiy natijalaridan biri bo‘ldi.

O‘zbekiston yetakchisi ta’kidlaganidek, mazkur hujjat davlatlararo hamkorlikni mustahkamlashda yangi sahifa ochib, tomonlarning ko‘p qirrali sheriklikni uzoq muddatli rivojlantirish borasidagi qat’iy intilishini tasdiqlaydi.

Muzokaralarga katta tayyorgarlik ko‘rilgani ularning muvaffaqiyatli o‘tishida muhim omil bo‘lgani qayd etildi.

Tashrif arafasida Hukumatlararo komissiya va Ishbilarmonlar kengashi yig‘ilishlari, siyosiy maslahatlashuvlar, uchinchi Hududlararo forumi, O‘zbekiston madaniyati kunlari hamda tahliliy doiralar uchrashuvi bo‘lib o‘tdi.

Davlat rahbarlari siyosiy muloqotni yanada rivojlantirish hamda parlamentlararo hamkorlikni mustahkamlash muhimligini ta’kidladilar.

Sammit oldidan tovar ayirboshlash hajmini 2 milliard dollarga yetkazish bo‘yicha aniq chora-tadbirlarni hamda ustuvor sohalardagi yangi loyihaviy tashabbuslarni qamrab olgan kompleks reja qabul qilindi.

Bunda qishloq xo‘jaligi, mashinasozlik, farmatsevtika, elektrotexnika, mikroelektronika, to‘qimachilik, mebelsozlik va boshqa tarmoqlarda kooperatsiyani rivojlantirish nazarda tutilgan.

O‘zbekistonda birinchi atom elektr stansiyasi va turdosh infratuzilmani qurishda Belarus tajribasini qo‘llash yuzasidan kelishuvga erishildi.

Uchinchi O‘zbekiston — Belarus Hududlararo forumining yakunlari yuqori baholandi. Forum ishida O‘zbekistonning 230 nafarga yaqin tadbirkorlari ishtirok etdi.

Birlashgan Millatlar Tashkiloti, MDH, SHHT va Qo‘shilmaslik harakati kabi mintaqaviy hamda xalqaro tuzilmalar doirasidagi hamkorlikni yanada chuqurlashtirishga intilish qat’iy ekani ta’kidlandi.

Madaniyat va san’at, ta’lim, sog‘liqni saqlash hamda turizm sohalaridagi faol almashinuvlar davom ettiriladi.

Davlatimiz rahbari Minsk shahrida O‘zbekiston — Belarus do‘stligi xiyobonini barpo etish tashabbusi uchun minnatdorlik bildirdi.

Joriy yilda navbatdagi tibbiyot, ta’lim va turizm forumlarini tashkil etishga ahdlashib olindi.

Yakunda bugungi tarixiy tashrif natijalari strategik sheriklik munosabatlarini yanada mustahkamlashga hamda ikki mamlakatning barqaror rivojlanishi va farovonligiga har tomonlama xizmat qilishi ta’kidlandi.

Shu bilan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Belarusga rasmiy tashrifi yakunlandi. Poytaxt aeroportida oliy martabali mehmonni Belarus Respublikasi Prezidenti Aleksandr Lukashenko kuzatib qo‘ydi.

O‘zA

YETAKCHI OAVLAR IKKI DAVLAT O‘RTASIDAGI STRATEGIK SHERIKLIKNI KENG YORITMOQDA

Belarus ommaviy axborot vositalari O‘zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Belarusga rasmiy tashrifini keng yoritib, ikki tomonlama strategik sheriklik jadal rivojlanayotgani, iqtisodiy hamkorlik kengayayotgani va ikki mamlakat o‘rtasidagi gumanitar aloqalar mustahkamlanayotganini ta’kidlamoqda.

Ularda Belarus va O‘zbekiston hududlarining 6-8-iyul kunlari Minsk shahrida bo‘lib o‘tgan III forumiga alohida e’tibor qaratilgan. “SB. Belarus segodnya”, “Minsk-Novosti” kabi yetakchi nashrlar va MDH Ijroiya qo‘mitasi portali ushbu tadbir erishilgan kelishuvlardan aniq qo‘shma loyihalarni amalga oshirishga o‘tish uchun muhim maydon bo‘lganini yozdi. Nashrlarda muhokamalarning asosiy yo‘nalishlari sanoat kooperatsiyasi, agrosanoat majmuasi, savdo, logistika, tibbiyot, turizm va gumanitar hamkorlik bo‘lgani alohida qayd etilgan.

“BELTA” telegraf agentligi, MDH Ijroiya qo‘mitasi internet portali va boshqa axborot resurslari ham ikki mamlakat sanoat kooperatsiyasi rivojlanishini yoritmoqda. Nashrlarda Savdo-iqtisodiy hamkorlik bo‘yicha hukumatlararo komissiyaning, mashinasozlik, qishloq xo‘jaligi texnikasini ishlab chiqarish va boshqa tarmoqlardagi qo‘shma loyihalarning o‘rniga urg‘u berilgan. Bunga misol sifatida Minsk traktor zavodi bilan hamkorlikda Nurafshon shahrida qishloq xo‘jaligi texnikasi ishlab chiqarish yo‘lga qo‘yilgani, kabel mahsulotlari va boshqa sanoat yo‘nalishlaridagi loyihalar keltirilgan.

Nashrlar agrosanoat sohasidagi o‘zaro hamkorlikka ham alohida e’tibor qaratdi. “BELTA” agentligi Belarus va O‘zbekistonning 2030-yilgacha oziq-ovqat mahsulotlari va qishloq xo‘jaligi xomashyosi bo‘yicha o‘zaro tovar ayirboshlash hajmini 1 milliard dollarga yetkazishga qaratilgan qo‘shma ishlar rejasi tasdiqlanganini ma’lum qilgan.

Mahalliy OAV hududlararo aloqalar rivojini ham tilga oldi. “SB. Belarus segodnya” va “BELTA” nashrlari Farg‘ona, Navoiy, Xorazm va Jizzax viloyatlari delegatsiyalarining Belarus hududlariga tashriflari haqida xabar berdi. Ikki mamlakat vakillari qishloq xo‘jaligi, sanoat, qayta ishlash, texnika va oziq-ovqat sanoati mahsulotlarini yetkazib berish, qo‘shma investitsiya loyihalarini amalga oshirish bo‘yicha hamkorlik istiqbollarini muhokama qildi.

“BELTA” agentligi va mamlakatning eng yoshi ulug‘ nashri bo‘lgan “Zvyazda” gazetasi Belarus va O‘zbekistonning zamonaviy sherikligi savdo munosabatlari doirasidan chiqib, yangi avlod texnologik hamkorligi tusini olayotganini bildirgan. Nashrlar ikki xalq do‘stligining tarixiy asoslari, jumladan, Ikkinchi jahon urushi yillaridagi o‘zaro yordamga va 1966-yilgi zilziladan so‘ng Toshkentni tiklashda belaruslik mutaxassislarning ishtirokiga e’tibor qaratgan.

OAVlarda turizm sohasidagi hamkorlik mavzusi muhim o‘rin egalladi. “BELTA” agentligi, “Odnako, jizn!” jurnali va boshqa ommabop internet resurslar O‘zbekistonga kelayotgan belaruslik sayyohlar soni ortib borayotganini xabar qildi.

Ma’lumotlarga ko‘ra, 2025-yilda mamlakatimizga Belarusning 32 mingdan ortiq fuqarosi tashrif buyurgan bo‘lsa, 2026-yilning yanvar-may oylarida bu ko‘rsatkich 14 ming kishidan oshgan. Nashrlar O‘zbekistonning turizm takliflari kengayayotgani, madaniy-ma’rifiy, gastronomik, ekologik va boshqa yo‘nalishlar rivojlanayotgani, shuningdek, ikki mamlakat sayyohlik kompaniyalari o‘rtasidagi aloqalar faollashayotganini qayd etdi.

Jurnalistlar ikki tomonlama munosabatlarning gumanitar jihatlarini ham yoritmoqda. “Belarus 24” telekanali va “Minsk-Novosti” agentligi Minskda O‘zbekiston madaniyati kunlari hamda O‘zbek kinosi kunlari o‘tkazilayotgani haqida xabar berdi. Tadbirlar doirasida Belarus jamoatchiligi O‘zbekiston san’ati, kinematografiyasi, xalq hunarmandligi va madaniy an’analari bilan tanishmoqda.

Belarusning yetakchi bosma va elektron nashrlari sammit yakunlarini sarhisob qilar ekan, ikki mamlakat yetakchilarining o‘zaro hurmat, ishonch va bir-birining manfaatlarini hisobga olish tamoyillariga asoslangan strategik sheriklikni yanada mustahkamlash borasidagi qat’iy intilishlari haqida to‘xtalib o‘tdi. Oliy darajada erishilgan O‘zbekiston — Belarus kelishuvlari, imzolangan hujjatlar va belgilangan amaliy chora-tadbirlar savdo-iqtisodiy, investitsiyaviy, sanoat, ilmiy-texnik, madaniy-gumanitar va hududlararo sohalarda o‘zaro manfaatli hamkorlikni rivojlantirishga qo‘shimcha turtki berishga qaratilgani qayd etilgan.

“Dunyo” AA
Minsk

TASHQI SIYOSAT MAYDONINI FAOL KENGAYTIRAYOTGAN MAMLAKAT

XORIJIY EKSPERTLAR OLIY DARAJADAGI O‘ZBEKISTON – BELARUS SAMMITI HAQIDA

Boshlanishi 1-betda

Minskka rasmiy tashrif doirasida O‘zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Belarus Prezidenti Aleksandr Lukashenko ishtirokida tadbirlar bo‘lib o‘tdi.

Muzokaralar diqqat markazida O‘zbekiston — Belarus ko‘p qirrali sheriklik munosabatlarini yanada mustahkamlash, siyosiy muloqotni kengaytirish va mamlakatlarimiz o‘rtasidagi amaliy hamkorlikni rivojlantirish masalalari bo‘ldi. Sammit davomida so‘nggi yillarda ikki tomonlama aloqalar sifat jihatidan yangi bosqichga ko‘tarilgani qayd etildi. Iqtisodiy rishtalarni, jumladan, qishloq xo‘jaligi, mashinasozlik, farmatsevtika, yengil va oziq-ovqat sanoati tarmoqlaridagi loyihalarni rivojlantirishga alohida e’tibor qaratildi.

Hududlararo va ishbilarmonlik hamkorligini jadallashtirish tashrifning muhim yo‘nalishlaridan biri bo‘ldi. Sammit arafasida Minskda ikki mamlakat hududlari va ishbilarmon doiralari vakillari ishtirokida uchinchi Hududlararo forum o‘tkazildi. Forum korxonalar o‘rtasidagi bevosita aloqalarni mustahkamlashga hamda qo‘shma iqtisodiy tashabbuslarni amalga oshirish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qildi.

Mamlakatlar yetakchilari muloqoti kun tartibidan gumanitar hamkorlik ham alohida o‘rin egalladi. Tomonlar madaniy almashinuv dasturlarini, ta’lim sohasidagi aloqalarni kengaytirish va ikki mamlakat xalqlari o‘rtasidagi rishtalarni mustahkamlash masalalarini muhokama qildi. O‘zbekiston Prezidenti Belarus tomoniga Minskda O‘zbekiston — Belarus do‘stlik xiyobonini barpo etish tashabbusi uchun minnatdorlik bildirdi. Shuningdek, yil yakuniga qadar turizm, tibbiyot va ta’lim sohalarida qo‘shma forumlar o‘tkazish bo‘yicha kelishuvga erishildi.

Tashrif yakuni bo‘yicha O‘zbekiston va Belarus yetakchilari Strategik sheriklik munosabatlarini o‘rnatish to‘g‘risidagi deklaratsiyani imzoladi. Shuningdek hamkorlikni yanada rivojlantirishga qaratilgan salmoqli hujjatlar to‘plami qabul qilindi. Erishilgan kelishuvlar O‘zbekiston va Belarus o‘rtasidagi o‘zaro hamkorlikni mustahkamlab, uzoq muddatli sheriklik uchun yangi imkoniyatlar yaratdi.

Yan CHEN,
Shanxay global boshqaruv va mintaqaviy tadqiqotlar akademiyasi direktori:

— O‘zbekiston – Belarus munosabatlari MDH hududidagi o‘zaro hamkorlikning jadal rivojlanayotganiga yorqin misoldir.

So‘nggi yillarda ikki mamlakat o‘rtasidagi sheriklik sifat jihatdan yangi bosqichga ko‘tarilgani iqtisodiy ko‘rsatkichlarda ham, oliy darajadagi siyosiy muloqotda ham o‘z tasdig‘ini topmoqda.

O‘zbekiston Prezidentining Belarusga bu galgi tashrifi Mustaqillik saroyidagi rasmiy muzokaralar bilan emas, balki Belarus yetakchisining shahar tashqarisidagi qarorgohida bo‘lib o‘tgan norasmiy uchrashuv bilan boshlandi. Shaxsiy hududga taklif etish ishorasi diplomatik odob-axloq qoidalaridan ancha yuqori turadi va yillar davomida shakllangan ishonch darajasidan dalolat beradi.

Biz kamdan-kam uchraydigan hodisaga guvoh bo‘lmoqdamiz: manfaatlarning mos kelishi yetakchilar o‘rtasidagi samimiy, do‘stona munosabatlar bilan mustahkamlanib, yanada kengaymoqda. Aynan norasmiy uchrashuvlar, “o‘z uyida” qabul qilish va eng murakkab masalalarni muhokama qilishga tayyorlik orqali namoyon bo‘lgan shaxsiy ishonch nafaqat katta loyihalarni rejalashtirish, balki ularni amalga oshirish imkonini ham bermoqda.

Ikki mamlakat munosabatlari iqtisodiyotning yuqori amaliy mosligiga tayanishi bilan tavsiflanadi. Belarus mashinasozlik, agrosanoat majmuasi va muhandislik sohalarida rivojlangan sanoat maktabiga ega. O‘zbekiston esa sanoat bazasini faol modernizatsiya qilayotgan yirik va tez rivojlanayotgan bozor hisoblanadi. Mamlakatlar iqtisodiyoti bir-biri bilan raqobatlashmaydi, aksincha, uzviy to‘ldiradi. Bu esa barqaror ishlab chiqarish zanjirlarini yo‘lga qo‘yish istiqbollarini kengaytiradi.

O‘zaro qiziqish ortib borayotganining yorqin ko‘rsatkichi tovar ayirboshlash dinamikasidir. 2025-yil yakunlariga ko‘ra, uning hajmi qariyb chorakka oshib, 965 million dollarga yetdi. Tomonlar bu ko‘rsatkichni 2030-yilgacha 2 milliard dollarga yetkazishni maqsad qilgan va bu borada 2026-2030-yillarga mo‘ljallangan hamkorlik bo‘yicha “yo‘l xaritasi” ishlab chiqilmoqda.

Qishloq xo‘jaligi texnikasi, kabel va farmatsevtika mahsulotlari bo‘yicha qo‘shma ishlab chiqarishlarni tashkil etish hamkorlikning yana bir muhim yo‘nalishiga aylanmoqda. Oziq-ovqat, mebel va kimyo sanoati, qurilish materiallari hamda polimer mahsulotlari ishlab chiqarish istiqbolli yo‘nalishlar sirasiga kiradi.

2026-yil 8-iyul kuni Minsk shahrida bo‘lib o‘tgan Belarus — O‘zbekiston hududlararo III forumi muhim institutsional qadam bo‘ldi. Anjuman doirasida hududlararo 12 ta yangi kelishuv imzolandi va ularning umumiy soni 30 taga yetkazildi.

O‘zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Belarusga bu galgi tashrifi chog‘ida Strategik sheriklik o‘rnatish to‘g‘risidagi deklaratsiyaning imzolanishi munosabatlarning zamonaviy darajasini huquqiy jihatdan mustahkamlashga xizmat qiladi.

Umuman olganda, bugungi kunda O‘zbekiston — Belarus munosabatlari ishonchli sheriklik davrini boshdan kechirmoqda. Unda tarixiy xotira va o‘zaro ishonch ulkan iqtisodiy loyihalar uchun mustahkam zamin yaratsa, iqtisodiyotning bir-biriga mosligi barqaror o‘sish sur’atlarini ta’minlamoqda.

— O‘zbekiston Prezidentining Belarusga amalga oshirgan tashrifi MDH hududidagi muhim siyosiy voqealardan biri hisoblanadi. Muzokaralar markazida savdo-iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish, sanoat kooperatsiyasi, investitsiyaviy sheriklik, transport-logistika va gumanitar aloqalarni kengaytirish masalalari turadi.

Biroq mazkur tashrifning ahamiyati an’anaviy diplomatik kun tartibidan ancha kengdir. Jahon miqyosidagi vaziyat shiddat bilan o‘zgarayotgan bir paytda bunday muhim uchrashuvlar Yevroosiyoda hamkorlikning yangi me’morchiligi shakllanayotganini aks ettirmoqda. Mazkur jarayonda davlatlar tobora ko‘proq pragmatizm, iqtisodiy samaradorlik va milliy manfaatlarni himoya qilish tamoyillariga tayanmoqda.

Shavkat Mirziyoyevning Belarus Respublikasiga tashrifi keng ko‘lamli iqtisodiy transformatsiya davrini boshdan kechirayotgan hamda strategik sheriklar doirasini kengaytirishga intilayotgan O‘zbekiston uchun alohida ahamiyatga ega.

So‘nggi yillarda O‘zbekiston MDH hududidagi eng jadal rivojlanayotgan iqtisodiyotlardan biriga aylandi. Mamlakat sanoatni modernizatsiya qilmoqda, xorijiy investitsiyalarni jalb etmoqda, eksport salohiyatini kengaytirmoqda hamda xalqaro iqtisodiy jarayonlarga izchil integratsiyalashmoqda. Bu vazifalarni amalga oshirish uchun Toshkentga yangi texnologiyalar, zamonaviy ishlab chiqarish yechimlari va ishonchli bozorlar zarur.

Shu nuqtayi nazardan, Belarus O‘zbekiston uchun katta qiziqish uyg‘otadi. Murakkab xalqaro vaziyatga qaramay, Belarus qishloq xo‘jaligi texnikalari, yuk avtomobillari, karyer samosvallari, lift uskunalari, elektrotexnika va mashinasozlik mahsulotlari ishlab chiqarishni o‘z ichiga olgan qudratli sanoat majmuasini saqlab qolgan. Ushbu yo‘nalishlarning aksariyati O‘zbekiston iqtisodiyotini keng ko‘lamli modernizatsiya qilish dasturi doirasida katta talabga ega.

Murad SADADDINOV,
ozarbayjonlik siyosiy sharhlovchi, xalqaro ekspert:

Bugungi kunda ikki davlat o‘rtasidagi hamkorlik oddiy savdo munosabatlaridan ancha ilgarilab ketgan. Gap qo‘shma korxonalar tashkil etish, Belarus texnikasini O‘zbekiston hududida mahalliylashtirish, mutaxassislar tayyorlash va texnologiyalar almashinuvi haqida bormoqda. Shuning uchun ham navbatdagi tashrif an’anaviy savdo munosabatlaridan yanada chuqur sanoat integratsiyasiga o‘tishning muhim bosqichiga aylandi.

Qishloq xo‘jaligi sohasida ham katta istiqbollar ochilmoqda. O‘zbekiston agrar sohani izchil rivojlantirmoqda, yerga ishlov berishning zamonaviy usullarini joriy etmoqda va qishloq xo‘jaligi texnikalari parklarini yangilamoqda. Belarus bu sohada katta tajriba va ishlab chiqarish imkoniyatlariga ega bo‘lib, hamkorlikka o‘zaro manfaatli ruh bag‘ishlaydi.

Transport-logistika yo‘nalishi ham bundan kam ahamiyatga ega emas. Dengizga to‘g‘ridan to‘g‘ri chiqish imkoniyatiga ega bo‘lmagan O‘zbekiston an’anaviy ravishda transport yo‘nalishlarini kengaytirish va yangi eksport yo‘laklarini yaratishdan manfaatdor. Sharqiy Yevropaning muhim savdo yo‘llari chorrahasida joylashgan Belarus o‘zbek mahsulotlarini Yevropa bozorlariga yetkazib berish tizimida qo‘shimcha bo‘g‘inga aylanishi mumkin.

O‘zbekistonning demografik salohiyati ham muhim omil hisoblanadi. Mamlakat aholisi o‘sishda davom etmoqda. Bu ichki bozor hajmining kengayishi, infratuzilma, transport, qurilish va sanoat uskunalariga bo‘lgan ehtiyojning ortishini anglatadi.

Siyosiy nuqtayi nazardan ham mazkur tashrif katta ahamiyatga ega. Prezident Shavkat Mirziyoyev qo‘shni Markaziy Osiyo davlatlari bilan ham, butun Yevroosiyo makonidagi sheriklar bilan ham munosabatlarni mustahkamlashga qaratilgan ko‘p vektorli tashqi siyosatni izchil amalga oshirmoqda. Belarus bilan hamkorlikni rivojlantirish ushbu strategiyaga to‘la mos keladi.

Toshkent uchun nafaqat iqtisodiy hamkorlikni kengaytirish, balki milliy manfaatlarga asoslangan mustaqil va pragmatik tashqi siyosat yuritish qobiliyatini namoyon etish ham muhimdir. Shu bois, Minskka tashrifni O‘zbekistonning Markaziy Osiyodagi siyosiy va iqtisodiy taraqqiyotning asosiy markazlaridan biri sifatidagi maqomini mustahkamlashga qaratilgan keng qamrovli strategiyasining bir qismi sifatida baholash lozim.

Boku nuqtayi nazaridan ham bu jarayonlar alohida qiziqish uyg‘otmoqda. Bugungi kunda Ozarbayjon va O‘zbekiston qardosh davlatlar hamda strategik sheriklar bo‘lib, mamlakatlarimiz o‘rtasidagi munosabatlar davlat rahbarlari o‘rtasidagi samimiy va ishonchli munosabatlar tufayli yuksak darajaga ko‘tarilgan.

Shuning uchun ham Ozarbayjonda Toshkentning xalqaro faolligi kengayib borayotgani, uning Yevroosiyo makonidagi mavqei mustahkamlanayotgani katta qiziqish bilan kuzatilmoqda. O‘zbekiston olib borayotgan siyosat har tomonlama qo‘llab-quvvatlanmoqda.

Minskdagi muzokaralar yakunlari bo‘yicha yangi investitsiyaviy, texnologik va ishlab chiqarish sohalariga oid kelishuvlar imzolanishi kutilmoqda. Bu O‘zbekiston uchun industriallashuvni jadallashtirish, eksport salohiyatini oshirish va zamonaviy texnologiyalarni jalb qilish bo‘yicha qo‘shimcha imkoniyatlar yaratadi.

> **TRANSPORT-LOGISTIKA YO‘NALISHI HAM BUNDAN KAM AHAMIYATGA EGA EMAS. DENGIZGA TO‘G‘RIDAN TO‘G‘RI CHIQISH IMKONIYATIGA EGA BO‘LMAGAN O‘ZBEKISTON AN’ANAVIY RAVISHDA TRANSPORT YO‘NALISHLARINI KENGAYTIRISH VA YANGI EKSPORT YO‘LAKLARINI YARATISHDAN MANFAATDOR.**

— O‘zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Belarusga tashrifi, shubhasiz, ikki davlat o‘rtasidagi munosabatlar tarixi va taraqqiyotidagi muhim voqealardan biridir. Belarusda oliy darajadagi muzokaralar Minsk va Toshkent o‘rtasidagi strategik sheriklikda yangi sahifa ochishini anglagan holda O‘zbekiston yetakchisining tashrifi alohida e’tibor bilan qarshi olindi.

Tashrifga tayyorgarlik yuqori darajada olib borildi. Bu Belarus Bosh vaziri Aleksandr Turchinning O‘zbekiston Prezidenti bilan Toshkentda bo‘lib o‘tgan uchrashuvi hamda V Toshkent xalqaro investitsiya forumi doirasidagi muzokaralarning asosiy mavzularidan biriga aylandi.

Davlatlarimiz rahbarlarining Minskdagi uchrashuvi arafasida Bosh vazir o‘rinbosari Yuriy Shuleyko bilan O‘zbekiston investitsiyalar, sanoat va savdo vaziri Laziz Qudratov o‘rtasida muzokaralar bo‘lib o‘tdi. Unda tomonlar kun tartibidagi asosiy masalalar yuzasidan o‘z pozitsiyalarini bayon etdi. Bunday izchil tayyorgarlik aniq natijalarga erishish va keng ko‘lamli qo‘shma loyihalarni amalga oshirishdan har ikki tomon birdek manfaatdor ekanini ko‘rsatadi.

Muzokaralar chog‘ida savdo-iqtisodiy hamkorlikni yanada mustahkamlash, sanoat kooperatsiyasi va hududlararo aloqalarni rivojlantirishga alohida e’tibor qaratildi. Belarus joriy yilning o‘zida O‘zbekiston bilan tovar ayirboshlash hajmini bir milliard dollarga yetkazishni, 2030-yilga borib esa, bu ko‘rsatkichni ikki barobarga oshirishni rejalashtirmoqda.

Bugungi kunda Belarus texnikasi, farmatsevtika va go‘sht-sut mahsulotlariga O‘zbekistonda talab yuqori. Traktorlarni birgalikda ishlab chiqarish muvaffaqiyatli rivojlanmoqda, o‘zbek meva-sabzavotlari va to‘qimachilik mahsulotlari esa Belarus bozorida o‘z o‘rnini egallagan.

Vladimir ULAXOVICH,
Belarusning Vengriyadagi elchisi:

Menga Belarus Prezidenti Aleksandr Lukashenkoning Toshkentga va O‘zbekiston yetakchisi Shavkat Mirziyoyevning Minskka tashriflarida ishtirok etish sharafi nasib etgan. Uchrashuvlar qalin do‘stlik va o‘zaro hurmat muhitida o‘tgan, konstruktiv, strategik va kelajakka yo‘naltirilgan muloqot hamda muzokaralar tashkil etilgan.

Aytishim lozimki, Belarusda Prezident Shavkat Mirziyoyevga O‘zbekistonning atoqli siyosiy yetakchisi va buyuk vatanparvari sifatida chuqur ehtirom bilan munosabatda bo‘lishadi.

Fikrimcha, bu tashrif — ko‘p yillik o‘zaro hurmat, ishonch va birgalikda rivojlanish istagi bilan birlashgan do‘st davlatlar va qardosh xalqlarning, zamonamizning ikki yirik siyosiy rahbarining chinakam tarixiy uchrashuvidir.

“Dunyo” AA

Buyuk o‘zbek yo‘li

BUNYODKORLIK VA HAMKORLIK MAKONIGA AYLANGAN YANGI MARKAZIY OSIYO

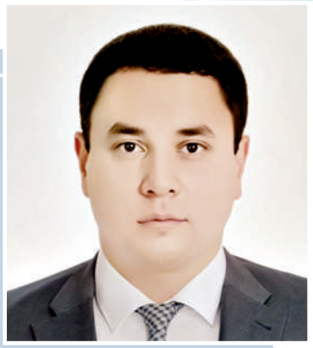

Shohruh XODJAYEV,
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Qonunchilik va huquqiy siyosat instituti bosh ilmiy xodimi, yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori

Boshlanishi 1-betda

Bugun O‘zbekiston ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy hayotida, umuman, barcha soha va tarmoqlarda qo‘lga kiritilayotgan katta, ta’bir joiz bo‘lsa, tarixiy natijalarga asos bo‘lgan bu kabi islohotlar boshlanganiga o‘n yil bo‘lmoqda. Hozir nafaqat mamlakatimiz, balki mintaqaning barqaror taraqqiyotiga sezilarli ijobiy ta’sir ko‘rsatgan ushbu tarixiy yangilanish jarayonlari qanday kechganiga olti asosiy yo‘nalish kesimida yana bir qur nazar solishning ayni payti nazarimda.

I. Siyosiy barqarorlik

O‘zbekistonning tinchlikparvarlik harakati, eng avvalo, mintaqaviy siyosiy muhitni tubdan o‘zgartirishdan boshlandi. Ishonch diplomatiyasi orqali Markaziy Osiyoda barqaror institutsional muloqot mexanizmi yo‘lga qo‘yildi, chegara muammolari tinch yo‘l bilan hal qilindi va mintaqa xalqaro maydonda subyektli kuch sifatida tan olindi.

O‘n yildan ziyod uzilishdan so‘ng mintaqa yetakchilari o‘rtasida muntazam, tashqi vositachiliksiz siyosiy muloqotni tiklagan Markaziy Osiyo davlatlari rahbarlarining Maslahat uchrashuvlari formati mintaqaning yangi arxitekturasini shakllantirgan asosiy platformaga aylandi.

Tashabbusning mohiyati va manbaiga to‘xtaladigan bo‘lsak, mintaqa davlatlari rahbarlarining muntazam uchrashuvlarini o‘tkazish g‘oyasini O‘zbekiston Prezidenti ilk bor 2017-yilda BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida ilgari surgandi. Birinchi uchrashuv 2018-yil mart oyida Qozog‘istonda bo‘lib o‘tdi va o‘shanda ushbu uchrashuvni har yili navbatma-navbat o‘tkazilishiga kelishildi.

Gap Markaziy Osiyo davlatlari rahbarlarining Maslahat uchrashuvlari haqida borar ekan, muhim bir jihatga alohida e’tibor qaratish lozim — institutsionallashuv. 2019-yilgi ikkinchi sammitda uchrashuvlar reglamenti, 2023-yilda esa O‘zbekiston tashabbusi bilan Milliy koordinatorlar kengashi ta’sis etildi. 2025-yil noyabrida Toshkentda bo‘lib o‘tgan yettinchi uchrashuvda Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev formatni Kotibiyat va Oqsoqollar kengashiga ega bo‘lgan “Markaziy Osiyo hamjamiyati” strategik platformasiga aylantirishni taklif etdi.

Davlatimiz rahbari qayd etganidek, ushbu formatdagi doimiy muloqot tufayli “bir qator eski ziddiyatlarni bartaraf etish va ishonchsizlikdan amaliy hamkorlikka o‘tish”ga erishildi. So‘nggi yillarda mintaqa davlatlarining jami yalpi mahsuloti 40 foizga, o‘zaro savdo hajmi bir necha barobarga oshdi, Markaziy Osiyo “nizolar maydoni” emas, balki hamkorlik va bunyodkorlik makoniga aylandi.

Mintaqaning tinchlik va barqarorlik kursi birinchi marta universal xalqaro huquqiy hujjatda mustahkamlandi.

2017-yil 10-11-noyabrda Samarqandda BMT shafeligida o‘tkazilgan “Markaziy Osiyo: yagona o‘tmish va umumiy kelajak” xalqaro konferensiyasi yakunlari BMT Bosh Assambleyasining “Markaziy Osiyo mintaqasida tinchlik, barqarorlik va izchil taraqqiyotni ta’minlash bo‘yicha mintaqaviy va xalqaro hamkorlikni mustahkamlash” maxsus rezolyutsiyasida aks etdi. Hujjat 2018-yil 22-iyunda bir ovozdan qabul qilindi. Rezolyutsiya mintaqa davlatlarining birgalikdagi sa’y-harakatlariga xalqaro hamjamiyat tomonidan rasmiy ko‘mak berilishini ta’minladi.

Bundan tashqari, O‘zbekiston geosiyosiy raqobatdan xoli, sivilizatsiyalararo muloqotga asoslangan global birdamlik platformasini taklif etdi.

Prezidentimiz 2022-yil 16-sentabrda Samarqandda o‘tkazilgan SHHT sammitida “Umumiy xavfsizlik va farovonlik yo‘lida Samarqand birdamlik tashabbusi”ni e’lon qildi. Tashabbus 2001-yilda BMT Bosh Assambleyasi qabul qilgan Sivilizatsiyalar muloqoti to‘g‘risidagi deklaratsiyaning amaliy ifodasi sifatida taqdim etildi.

SHHTning barcha a’zo davlatlari tashabbusni bir ovozdan qo‘llab-quvvatladi va u Samarqand deklaratsiyasining yakuniy qismida alohida mustahkamlandi. O‘sha vaqtdagi SHHT Bosh kotibi Vladimir Norov tashabbusni “sammitning asosiy voqealaridan biri” deb baholadi. Keyinchalik BMT ko‘magida tashabbusni doimiy platformaga aylantirish va Samarqandda xalqaro forum o‘tkazish rejalashtirildi.

Mazkur davrda o‘nlab yillar davom etgan chegara ziddiyatlari siyosiy iroda va muzokara yo‘li bilan hal qilindi. Bu — mintaqa barqarorligining huquqiy poydevoridir.

Jumladan, O‘zbekiston — Qirg‘iziston chegarani delimitatsiya qilish jarayonini yakunlab, 2023-yil 27-yanvarda Bishkekda ratifikatsiya yorliqlari almashildi hamda strategik sheriklik deklaratsiyasi imzolandi.

O‘zbekiston — Tojikiston bo‘yicha esa 2024-yil 18-aprelda Dushanbeda Ittifoqchilik munosabatlari to‘g‘risidagi shartnoma imzolandi.

2025-yil 31-martda Xo‘jandda O‘zbekiston, Qirg‘iziston va Tojikiston rahbarlari chegaralarning tutash nuqtasi to‘g‘risidagi shartnoma hamda “Mangu do‘stlik to‘g‘risida”gi Xo‘jand deklaratsiyasini imzoladi. Tutash nuqtada “Do‘stlik” stelasi ochildi. Davlatimiz rahbari bu voqeani mintaqa barqarorligini mustahkamlaydigan tarixiy qadam deb baholadi. Ushbu bitimlar Farg‘ona vodiysidagi o‘n yillik ziddiyatlarga nuqta qo‘ydi.

O‘zbekiston xalqaro huquq va global boshqaruv institutlarini zamon talablariga moslashtirish zarurligini global minbardan ilgari surdi.

2025-yil 23-sentabrda BMT Bosh Assambleyasining 80-sessiyasida Prezidentimiz zamonaviy tahdid va xatarlarga qarshi samarali kurashish hamda rivojlanayotgan davlatlar manfaatlarini himoya qilish maqsadida BMT Xavfsizlik Kengashi tarkibini isloh qilish va kengaytirishni taklif etdi. Shuningdek, mintaqa davlatlarining hamkorligini qo‘llab-quvvatlovchi rezolyutsiya qabul qilishni ilgari surdi.

II. Iqtisodiy taraqqiyot

O‘zbekiston mintaqalarni bog‘lovchi transport yo‘laklari, savdo va investitsiya oqimlari orqali barqaror tinchlikning moddiy asosini yaratishga qaratilgan muhim tashabbuslarni ham ilgari surdi. Jumladan, ikki katta mintaqa — Markaziy va Janubiy Osiyoni (taxminan 2 milliard aholi) yaqinlashtiruvchi yangi o‘zaro bog‘liqlik arxitekturasining tashabbuskori bo‘ldi.

Mamlakatimiz yetakchisi tashabbusi bilan 2021-yil 15-16-iyulda Toshkentda “Markaziy va Janubiy Osiyo: mintaqaviy o‘zaro bog‘liqlik. Imkoniyatlar va tahdidlar” xalqaro konferensiyasi o‘tkazildi. Unda 44 davlat va qariyb 30 ta xalqaro tashkilot delegatsiyasi ishtirok etdi.

Prezidentimiz ushbu konferensiyada BMT Bosh kotibi Antoniu Guterrishga forumni qo‘llab-quvvatlagani uchun minnatdorlik bildirdi. Forum yakunlari bo‘yicha BMT Bosh Assambleyasiga Markaziy va Janubiy Osiyo o‘zaro bog‘liqligini mustahkamlash to‘g‘risidagi maxsus rezolyutsiya loyihasini taqdim etish taklifi bildirildi.

Ushbu anjumanning eng yutuqli tomonlaridan biri — mintaqalararo transport-logistika integratsiyasi g‘oyasi xalqaro huquqiy maqomga ega bo‘lgani. Toshkent konferensiyasi yakunlari sifatida BMT Bosh Assambleyasi 2022-yil 11-iyulda “Markaziy va Janubiy Osiyo o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikni mustahkamlash” maxsus rezolyutsiyasini qabul qildi. Bu hujjat ikki mintaqa o‘rtasidagi hamkorlikning umumiy tamoyillari va yo‘nalishlarini mustahkamladi.

Dengizga chiqish imkoniyatidan mahrum Markaziy Osiyoni Janubiy Osiyo va Pokiston portlari bilan bog‘lovchi Transafg‘on temir yo‘li mintaqaviy o‘zaro bog‘liqlik arxitekturasining kalitidir.

“Termiz — Mozori Sharif — Kobul — Peshovar” temir yo‘li loyihasiga doir “yo‘l xaritasi” 2021-yil 2-fevralda Toshkentda O‘zbekiston, Afg‘oniston va Pokiston o‘rtasida imzolandi. 2023-yil iyulida Islomobodda yakuniy marshrut kelishildi, 2023-yil mayida loyiha ofisi ta’sis etildi.

2025-yil 17-iyulda Kobulda uch davlat vakillari loyihaning texnik-iqtisodiy asosnomasini ishlab chiqish bo‘yicha dastlabki bitimni imzoladi. Taxminiy qiymati 4,6-7 milliard dollarni tashkil etadigan yo‘lak 2027-yilgacha yakunlanishi kutilmoqda, u yiliga 20 million tonnagacha yuk o‘tkazish salohiyatiga ega. Loyiha yuk tashish muddati va xarajatlarni sezilarli qisqartirib, mintaqaning tarixiy “ko‘prik” rolini tiklaydi.

O‘zbekiston energetik o‘tishni mintaqaviy hamkorlik va global kun tartibining ajralmas qismi sifatida ilgari surmoqda.

2025-yilda Prezidentimiz BMT shafeligida mintaqaviy “yashil” texnologiyalar xabini yaratishni taklif etdi. Mamlakatimizda qayta tiklanuvchi energiya manbalarining ulushi umumiy elektr ishlab chiqarishda 30 foizga yetdi, 35 milliard dollar investitsiya hisobiga 2030-yilgacha bu ko‘rsatkichni 54 foizga yetkazish rejalashtirilgan.

III. Xavfsizlik, jinoyatchilikka qarshi kurash

O‘zbekistonning tinchlikparvarlik siyosatida Afg‘oniston masalasi markaziy o‘rin tutadi. Toshkent bu mamlakatni “tahdid manbai” emas, balki “imkoniyatlar makoni”ga aylantirish yondashuvini ilgari surib, mintaqa xavfsizligini mustahkamlashga katta hissa qo‘shdi.

Afg‘onistondagi tinchlik jarayonini jonlantirgan diplomatik burilish nuqtasi aynan Toshkentda yaratildi.

Prezidentimiz tashabbusi bilan 2018-yil 26-27-martda Toshkentda “Tinchlik jarayoni, xavfsizlik sohasidagi hamkorlik va mintaqaviy o‘zaro hamjihatlik” mavzusida Afg‘oniston bo‘yicha yuqori darajadagi xalqaro konferensiya bo‘lib o‘tdi. Yakunda Toshkent deklaratsiyasi qabul qilinib, u tinch yo‘l bilan tartibga solishning asosiy tamoyillarini mustahkamladi.

Konferensiyadan so‘ng Vashington, Moskva va Pekin pozitsiyalari yaqinlashdi, aynan shu forumdan keyin AQSH bilan “Tolibon” o‘rtasida to‘g‘ridan to‘g‘ri muzokaralar boshlanib, 2020-yil 29-fevralda Dohada bitim imzolandi. Toshkent deklaratsiyasi Afg‘oniston uchun o‘ziga xos “Tinchlik dasturi” vazifasini bajardi.

O‘zbekiston Afg‘onistonni izolyatsiya qilishga qarshi chiqib, uning tinch iqtisodiy jarayonlarga jalb etilishini yoqlamoqda. Ayni maqsadda Termizda Afg‘onistonga yo‘naltirilgan logistika va gumanitar xab tashkil etildi. 2025-yilda Prezidentimiz BMT minbaridan Afg‘onistonni “izolyatsiya qilmaslik” zarurligini ta’kidlab, uning hududi orqali xalqaro transport va energetika yo‘laklarini rivojlantirish to‘g‘risida rezolyutsiya qabul qilishni taklif etdi.

IV. Ilmiy-texnikaviy sheriklik

Mamlakatimiz yetakchisi raqamli tengsizlikni bartaraf etish va yangi texnologiyalarga teng kirish huquqini ta’minlashni global tinchlik va rivojlanish masalasi sifatida ko‘tarib chiqmoqda. Xususan, 2025-yilda BMT Bosh Assambleyasining 80-sessiyasida Prezidentimiz sog‘liqni saqlash, ta’lim va madaniyat sohalarida sun’iy intellekt yechimlari va modellari bilan beg‘araz almashish bo‘yicha Xalqaro hamkorlik mexanizmini yaratishni taklif etdi. Ushbu tashabbus davlatlar o‘rtasidagi raqamli rivojlanish tafovutini kamaytirishga yo‘naltirilgan.

Tashabbus BMTda sun’iy intellektni boshqarish bo‘yicha Global muloqot rasman ishga tushirilgan davrga — 80-sessiyaning markaziy mavzularidan biriga to‘g‘ri keldi, bu uning dolzarbligi va o‘z vaqtidaligini ko‘rsatadi.

O‘zbekiston inson kapitali va zamonaviy ko‘nikmalarni rivojlantirishni ham global kun tartibiga tizimli olib chiqmoqda.

BMT sessiyasida Prezidentimiz bu borada O‘zbekiston va butun mintaqa uchun Kasb-hunar ta’limi bo‘yicha Jahon sammitini o‘tkazishni taklif etdi.

Mintaqaviy hamkorlikni ilmiy-tahliliy jihatdan ta’minlovchi doimiy ekspertlik platformasi yaratildi. 2020-yilda Prezidentimiz tashabbusi bilan ta’sis etilgan Markaziy Osiyo xalqaro instituti mintaqaviy sheriklik masalalarini o‘rganish, qo‘shma ilmiy-tadqiqot dasturlarini amalga oshirish va nufuzli xorijiy ekspertlarni jalb etish markaziga aylandi. Institut rasman 2021-yilgi Toshkent konferensiyasi arafasida ochildi.

V. Ijtimoiy-madaniy va gumanitar soha

Bu yo‘nalishda O‘zbekistonning tinchlikparvarligi bag‘rikenglik, ma’rifat, yoshlar huquqlari va sivilizatsiyalararo muloqot tamoyillari orqali xalqaro huquqiy mazmun kasb etdi.

O‘zbekiston tashabbusi bilan ta’lim, bag‘rikenglik va e’tiqod erkinligini mustahkamlovchi maxsus rezolyutsiya rekord darajadagi qisqa muddatda va bir ovozdan qabul qilindi.

Tashabbus BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida (2017) ilgari surilgandi. 2018-yil 12-dekabrda Bosh Assambleya “Ma’rifat va diniy bag‘rikenglik” maxsus rezolyutsiyasini barcha a’zo davlatlar tomonidan bir ovozdan, 50 dan ziyod davlat hammuallifligida qabul qildi. Uning asosiy maqsadi — “ta’limga umumiy kirish imkonini ta’minlash, savodsizlik va jaholatni tugatish”.

Hujjat ijrosi doirasida Imom Buxoriy, Imom Termiziy, Imom Moturidiy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazlari, Islom sivilizatsiyasi markazi tashkil etildi, 2020-yil dekabrida AQSH Davlat departamenti O‘zbekistonni diniy erkinliklar bo‘yicha “maxsus kuzatuv ro‘yxati”dan chiqardi.

Markaziy Osiyoda sivilizatsiyalararo muloqot va madaniy-gumanitar hamkorlikning doimiy platformasi yaratilgani ham ushbu yo‘nalishdagi muhim natijalardan biri bo‘ldi.

2021-yil 14-16-sentabrda Xivada “Markaziy Osiyo — jahon sivilizatsiyalari chorrahasida” xalqaro forumi o‘tkazildi. Uning yakuni sifatida UNESCO ko‘magida “Xiva jarayoni” platformasi shakllantirildi, tegishli rezolyutsiya 2021-yil noyabrda UNESCO Bosh konferensiyasi sessiyasida bir ovozdan qabul qilindi.

Yoshlar huquqlarini global kun tartibiga olib chiqib, ushbu sohada yangi xalqaro huquqiy normalarni shakllantirishni taklif etgani ham alohida voqelik hisoblanadi.

Binobarin, 2020-yil avgustda BMT shafeligida Samarqandda yoshlar huquqlari bo‘yicha xalqaro forum o‘tkazilib, “Yoshlar 2020: global birdamlik, barqaror rivojlanish va inson huquqlari” Samarqand rezolyutsiyasi qabul qilindi. Shuningdek, O‘zbekiston Yoshlar huquqlari to‘g‘risidagi xalqaro konvensiya loyihasini ishlab chiqishni taklif etdi.

BMT Inson huquqlari kengashida O‘zbekiston tashabbusi bilan 2021-yil oktyabrida COVID-19 pandemiyasining yoshlar inson huquqlariga ta’siri to‘g‘risidagi rezolyutsiya qabul qilindi.

Gumanitar hamkorlik iqtisodiy va institutsional o‘lchovlar bilan boyitildi. BMT Bosh Assambleyasi O‘zbekiston tashabbusi bilan 2019-yil dekabrda “Markaziy Osiyoda barqaror turizm va izchil rivojlanish”, 2022-yil dekabrda esa “Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda parlamentlar roli to‘g‘risida”gi rezolyutsiyalarni qabul qildi.

VI. Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi

Orol fojiasi ekologik diplomatiyamizning markazida turadi. O‘zbekiston mazkur muammoni bir tomonlama emas, balki xalqaro hamkorlik va innovatsiyalar orqali hal etish mafkurasini ilgari surdi. Natijada Orolbo‘yi mintaqasi tarixda birinchi bo‘lib BMT Bosh Assambleyasi tomonidan maxsus ekologik maqomga ega bo‘ldi.

G‘oya ilk bor 2018-yil 24-avgustda Orolni qutqarish xalqaro jamg‘armasi sammitida, keyin 2019-yil 25-oktabrda Nukusdagi xalqaro konferensiyada ilgari surildi. 2021-yil 18-mayda BMT Bosh Assambleyasining 75-sessiyasida Orolbo‘yi mintaqasini ekologik innovatsiyalar va texnologiyalar hududi deb e’lon qilish to‘g‘risidagi maxsus rezolyutsiya bir ovozdan qabul qilindi, hammualliflar soni qariyb 60 davlatni tashkil etdi.

Ayni davrda mintaqaga xalqaro yordamni birlashtiruvchi doimiy moliyaviy-rivojlanish mexanizmi yaratildi.

2018-yil 27-noyabrda BMT shafeligida Orolbo‘yi mintaqasi uchun Inson xavfsizligi bo‘yicha ko‘p tomonlama trast jamg‘armasi ta’sis etildi. U salomatlik, iqtisodiy rivojlanish, atrof-muhit muhofazasi va ijtimoiy himoya masalalarida muvofiqlashtirilgan yondashuvni ta’minlamoqda.

O‘zbekiston iqlim xavflariga qarshi mintaqaviy birdamlik mexanizmini shakllantirmoqda.

BMT Bosh Assambleyasining 78-sessiyasida (2023) Prezidentimiz “Markaziy Osiyo global iqlim tahdidlari oldida: umumiy farovonlik yo‘lida birdamlik” rezolyutsiyasini qabul qilishni taklif etdi va “Markaziy Osiyo iqlim dialogi”ni ta’sis etishni ilgari surdi. Keyinchalik Samarqandda xalqaro iqlim forumi o‘tkazildi.

Bundan tashqari, 2024-yil fevralda Samarqandda yana bir xalqaro anjuman — BMTning Yovvoyi tabiatning ko‘chib yuruvchi turlarini saqlash konvensiyasi Tomonlarining 14-konferensiyasi (CMS COP-14) bo‘lib o‘tdi. Unda 2024-2032-yillarga mo‘ljallangan Samarqand strategik rejasi qabul qilindi, Toshkentda Markaziy Osiyoda birinchi Tabiatni muhofaza qilish xalqaro ittifoqi (IUCN) ofisi ochildi.

Xulosa

Yuqorida keltirilgan tahlil O‘zbekistonning tinchlikparvarlik siyosati tasodifiy yoki deklarativ xarakterga ega emasligi, balki yaxlit, izchil va huquqiy jihatdan mustahkamlangan strategiyaga asoslanganini ko‘rsatadi. Mamlakatimiz qisqa davrda mintaqaviy hamkorlik muhitini tubdan o‘zgartirdi, chegara ziddiyatlari tinch yo‘l bilan hal etildi, davlat rahbarlarining Maslahat uchrashuvlari kabi doimiy muloqot mexanizmlari yo‘lga qo‘yildi.

O‘zbekiston tashabbuslarining o‘ziga xosligi shundaki, ular qoidaga ko‘ra, BMT, UNESCO va SHHT kabi nufuzli xalqaro tuzilmalarning rasmiy huquqiy hujjatlari — rezolyutsiya, deklaratsiya va konvensiyalarga aylantiriladi. Ma’rifat va diniy bag‘rikenglik, Orolbo‘yini ekologik innovatsiyalar hududi deb e’lon qilish, Markaziy va Janubiy Osiyo o‘zaro bog‘liqligi, Xiva jarayoni singari hujjatlar buning yorqin misolidir. Bu tashabbuslar jahon miqyosida ekspertlar va jamoatchilik tomonidan yuqori baholandi.

Siyosiy muloqotdan tortib, transport yo‘laklari, sun’iy intellekt, madaniy meros va ekologik diplomatiyagacha — barcha yo‘nalishlarda O‘zbekiston yagona mantiqqa tayanadi: barqaror tinchlik faqat o‘zaro ishonch, hamkorlik va xalqaro huquq ustuvorligi orqali quriladi. Natijada Markaziy Osiyo bugungi notinch dunyoda ishonch va hamkorlikning noyob mintaqaviy modeliga, O‘zbekiston esa uning ishonchli tashabbuskori va me’moriga aylanib bormoqda.

YANGI O‘ZBEKISTON
2026-yil 10-iyul, 139-son
www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz.uz_news

Bugun O‘zbekistonning Sharq va G‘arbni bog‘lovchi quruqlikdagi yirik transport xabiga aylanishi uchun keng imkoniyatlar mavjud. Mamlakatimiz hududidan xalqaro ahamiyatga ega 4 ming kilometr tranzit yo‘laklari o‘tadi, 4 ming 700 kilometr temir yo‘l tarmog‘i bor.

> **Sohada “Biznesni 15 daqiqada boshlash” tamoyili joriy etildi. Bu biznesni boshlashda katta qulaylik bo‘lib, ro‘yxatdan o‘tish va hisobraqam ochish jarayonlarini “yagona darcha” rejimida to‘liq avtomatlashtirdi. “Ochiq banking” strategiyasi hamda raqamli investitsiya platformasi esa kapitalga bo‘lgan yo‘lni yanada osonlashtirdi.**

Kun mavzusi

OCHIQ MULOQOTGA TAYYORGARLIK

ko‘plab murojaatlar joyida hal etilyapti

Boshlanishi 1-betda

Taklif va tashabbuslar murojaatlar asosida saralanadi. Joriy yilning 15-may sanasidan boshlab tadbirkorlarning murojaatlari bilan ishlash bo‘yicha respublika shtabi faoliyati yo‘lga qo‘yilgan. Uning tarkibida 50 dan ortiq vazirlik va idoraning yetakchi ekspertlari ishlayapti. Shtabga kelib tushayotgan har bir murojaat sohasi, hududi va muammo turiga qarab alohida tasniflanib, tegishli vazirlik, idora yoki hokimliklarga yo‘naltiriladi. Ularning ijrosi doimiy nazoratda.

Biznes vakillarining murojaatlarini jonli eshitish tizimi ham yo‘lga qo‘yilgan. O‘zbekiston Prezidenti huzuridagi Tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo‘yicha vakil (biznes ombudsman) hamda Savdo-sanoat palatasi rahbariyati shtabda doimiy ravishda tadbirkorlar qabullarini o‘tkazmoqda. Sohalar kesimida hududlar bo‘ylab uchrashuvlar, vazirlik va idoralar vakillari ishtirokida bevosita muloqotlar tashkil etilyapti. Ularda har gal qaysidir soha ishbilarmonlari jamlanib, tizimli muammolar muhokama qilinmoqda. Biznes egalari o‘z muammolarini o‘rtaga tashlayapti, mutasaddilarga o‘zlarini qiziqtirgan savollar bilan murojaat qilyapti. Jonli muloqotlar davomida aniqlangan muammolarning aksariyati joyida hal etilayotgan bo‘lsa, tizimli masalalar fundamental yechimlar uchun markaziy shtabga yo‘naltirilmoqda.

Bugunga qadar respublika shtabiga 3,9 mingdan ortiq murojaat kelib tushgan bo‘lsa, shundan 1800 ga yaqini ijobiy hal etilib, qolgani qat’iy nazorat ostida ko‘rib chiqilyapti. Murojaatlarni qabul qilish, chuqur tahlil ishlari qizg‘in davom etmoqda va raqamlar soat sayin oshib boryapti.

— Bu biznes vakillarining davlat tomonidan taklif etilayotgan islohotlarga bo‘lgan yuqori ishonchi, tizimning huquqiy kafolatlarini yaratishdagi faol ishtirokini ifodalaydi, — deydi Savdo-sanoat palatasi raisi Davron Vahobov. — Daxldorlik hissi yuqori, shu bois, ochiq muloqot oldidan o‘tkazilayotgan uchrashuvlarda yil sayin ijobiy dinamika kuzatilyapti. Tadbirkorlar bugun mamlakatimiz iqtisodiy yuksalishining asosiy harakatlantiruvchi kuchiga aylanganini his qilgani holda islohotlar markazida bo‘lishga intilayotgani quvonarli.

Mas’ul tashkilot va idoralar tomonidan joylarda 1200 dan ziyod ochiq uchrashuv tashkil etilgan bo‘lsa, ularda 21 mingdan ortiq tadbirkor ishtirok etgani buning yaqqol isboti. Ular shunchaki qatnashmayapti, aniq tashabbuslarni ilgari suryapti, xususan, ushbu uchrashuvlarda 8 mingga yaqin taklif bildirildi. Ayni paytda ekspertlar guruhi tadbirkorlardan tushgan 193 ta eng dolzarb tizimli masalani atroflicha o‘rganmoqda. Ular turli sohalar, xususan, tashqi iqtisodiy faoliyat, soliq tizimini soddalashtirish, infratuzilma, ishlab chiqarish maydonlari, moliyaviy ko‘mak hamda transport yo‘nalishlaridagi muammolarni o‘z ichiga oladi. Hududlar kesimida eng yuqori faollik Toshkent shahrida kuzatilib, ishbilarmonlardan 494 ta murojaat qabul qilingan. Keyingi o‘rinlarda eng ko‘p murojaatlar Qashqadaryo va Samarqand viloyatlaridagi shtablar bazasiga kelib tushgan.

Huquqiy himoyaning yangi darajasi

Ochiq muloqot degan so‘z yurtdoshlarimizga tanish, so‘nggi vaqtlarda esa tez-tez tilga olinayotgan atamaga aylandi. Bundan olti yil avval davlatimiz rahbarining tadbirkorlar bilan ilk ochiq muloqoti tashkil etilganida ko‘pchilik bu so‘zning ahamiyatini, uchrashuvning mohiyatini yaxshi anglamagandi. Tadbirkorlarning o‘zi ham bu muloqot ularning faoliyatidagi eng muhim jarayonga aylanishini tasavvuriga sig‘dirolmas edi. Uchrashuvda aytilgan har bir muammoga yechim berilib, tashabbuslar birin-ketin amalga osha boshlagach, ishbilarmonlar keyingi ochiq muloqotni intizorlik bilan kutadigan bo‘ldi. Chunki endi har bir sohadagi muammolarga tadbirkor ko‘zi bilan qaralib, soha vakillarini qiynayotgan masalalar ularning o‘zidan tinglanyapti. Shu asosda ularni rozi qiladigan, quvontiradigan yechimlar berilmoqda.

USHBU MAQOLANI QORAQALPOQ TILIDA HAM O‘QISH UCHUN QR-KODNI SKANER QILING!

Prezidentning tadbirkorlar bilan uchrashuvi jahon amaliyotida kuzatilmaydi. Mamlakatimiz tajribasida esa bu allaqachon yaxshi an’anaga aylandi. Muloqotning mazkur ochiq va erkin usuli davlat va biznes o‘rtasidagi konstruktiv aloqani mustahkamlash barobarida sohalarga doir tizimli masalalarni tezkor aniqlash, ularga samarali huquqiy yechimlar ishlab chiqish, bu orqali tadbirkorlik muhitini yanada yaxshilashda asosiy mexanizm vazifasini o‘tayapti.

Aynan ushbu platforma orqali xususiy sektorni qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan tizimli islohotlar hayotga tatbiq etilmoqda. Masalan, o‘tgan yilgi muloqot yakunlari bo‘yicha xizmat ko‘rsatish va turizm sohalarini rivojlantirishga qaratilgan yangi dasturlar ishga tushirilib, mehmonxonalar qurish uchun ajratiladigan besh ming gektar yer maydonida uchastka to‘lovlarisiz va keyinchalik sotib olish huquqi bilan davlat hamta’sischiligi joriy etildi. Investorlar uchun yetti yillik imtiyozli kreditlar, tayyor obyektlarni modernizatsiyalash uchun subsidiyalar, hududiy mehmonxonalar uchun soliq imtiyozlari hamda oilaviy mehmon uylari uchun ikki barobar oshirilgan limitlar taqdim etildi.

Ta’lim sohasida ijtimoiy soliq stavkasi pasaytirilib, tibbiyotda tibbiy klasterlarni tashkil etish uchun uzoq muddatli kreditlar ajratildi. Soliq ma’murchiligi va biznesning huquqiy himoyasi sohasidagi tub islohotlar tartibga solish yukini sezilarli darajada kamaytirib, aylanma mablag‘larni bo‘shatish imkonini berdi. Xususan, foyda solig‘i bo‘yicha avans to‘lovlar chegarasi oshirildi, qo‘shilgan qiymat solig‘i (QQS)ga o‘tayotgan kompaniyalar esa bir muddatga foyda solig‘i hamda yo‘l qo‘yilgan xatolar uchun jarimalardan ozod qilindi.

Sohada “Biznesni 15 daqiqada boshlash” tamoyili joriy etildi. Bu biznesni boshlashda katta qulaylik bo‘lib, ro‘yxatdan o‘tish va hisobraqam ochish jarayonlarini “yagona darcha” rejimida to‘liq avtomatlashtirdi. “Ochiq banking” strategiyasi hamda raqamli investitsiya platformasi esa kapitalga bo‘lgan yo‘lni yanada osonlashtirdi.

— Maqsad tadbirkorlikni rivojlantirish bilan birga uning huquqiy himoyasini yangi darajaga olib chiqishga qaratilgan, — deydi Tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo‘yicha vakil Abdumannop Bo‘riyev. — Shu bois, asosiy e’tiborimizni tadbirkorlar huquqlari buzilishining oldini oluvchi hamda tizimli muammolarni barvaqt aniqlovchi proaktiv mexanizmlarga poydevor yaratishga qaratganmiz. Endi murojaatlarni qabul qilish bilan cheklanib qolmay, raqamlashtirish va platformalarni integratsiyalash orqali xavf-xatarlarni oldindan bartaraf etish tartibini shakllantiryapmiz. Kutilayotgan ochiq muloqot oldidan o‘tkazilayotgan jonli suhbatlar, ularda biznes vakillarining faolligi bizga tadbirkorlik muhitini raqamli texnologiyalar yordamida ishonchli himoya qiluvchi keng qamrovli vositalarni ishlab chiqishda katta yordam bermoqda.

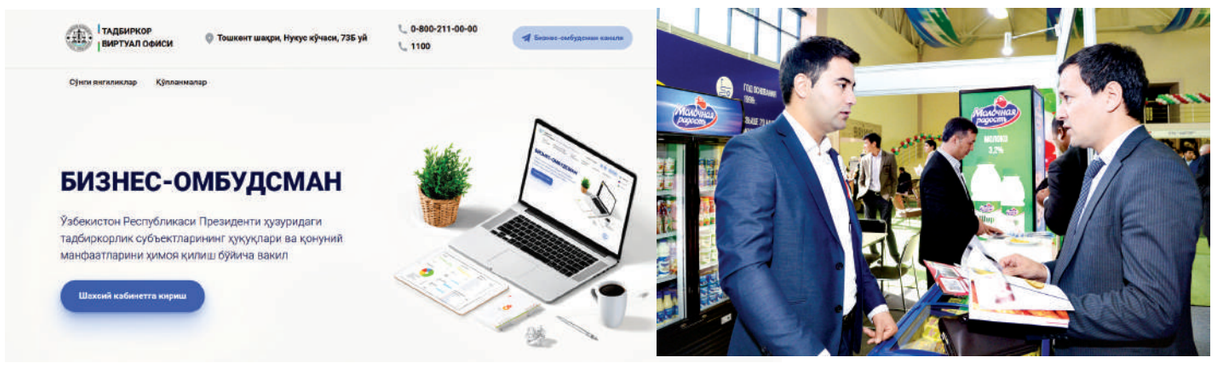

Kim qanday masalani ko‘taryapti?

Mamlakatimizda kichik tadbirkorlik subyektlari soni 1,2 milliontadan oshdi. Ular nafaqat son, balki ko‘lami jihatidan ham iqtisodiyotimizning chinakam poydevoriga aylandi. Xonadonida kichik biznes ochib, ish yuritayotgan odam borki, hech bo‘lmasa o‘zi va oilasi bandligini ta’minlab, tadbirkorlik ortidan ro‘zg‘or tebratyapti. Uning faoliyati kengayib, qo‘shimcha ish o‘rinlari yaratishi esa hududlar rivoji, yurt iqtisodiyotiga hissa bo‘lib qo‘shiladi.

Ochiq muloqot oldidan murojaat yo‘llayotgan tadbirkorlarning aksariyati kichik va o‘rta biznes vakillari. Ular masalani o‘rtaga qo‘yish orqali muammo ko‘tarish emas, balki o‘zini qiynayotgan vaziyatga yechim topish, faoliyatini yanada kengaytirish, shu sohada rivojlanib, katta ishbilarmonga aylanish, yuzlab, minglab ish o‘rinlari yaratishni maqsad qilgan. Shunday bo‘lyapti ham. Ma’lumotlarga ko‘ra, avvalgi ochiq muloqotlarda o‘rtaga tashlangan yuzlab tashabbuslar hayotga tatbiq etilishi ortidan qo‘shilgan qiymat zanjiri ishtirokchilari soni 26 mingtaga ko‘payib, minglab korxonalar ish sur’ati jonlangan.

Biz faqat raqamlar emas, amalda ham natijalarga bevosita guvohmiz. Ana shu ishonch bugun tadbirkorlarni murojaatlar yo‘llashda faol bo‘lishga, aniq takliflarni ilgari surishga, o‘z muammolarini qo‘rqmasdan, dadil aytishga undayapti.

— Ikki yildan beri yirik marketpleyslarda savdo qilib kelaman, — deydi toshkentlik tadbirkor Abdumutal Abdug‘aniyev. — Hozir onlayn savdolar ancha rivojlangan payt. Ayniqsa, keyingi yillarda O‘zbekiston bozorida bu yo‘nalish yaxshigina ommalashib, yangi ishtirokchilar kirib keldi. Xorijiy platformalar ham yurtimizda yaratilgan erkin tadbirkorlik muhiti sabab bemalol faoliyat yurityapti. Bu iste’molchilar uchun ham, biz kabi tadbirkorlar uchun ham katta tanlov imkoniyati. Chunki talab ortgani sari savdo hajmi o‘sib boradi. Ammo ayrim muammolar yo‘q emas. Masalan, sotilgan mahsulotlarning pulini juda uzoq muddatlarda olishga to‘g‘ri keladi. Bu deyarli barcha serverlarda uchraydi. Mahsulotni sotib olgan xaridor uni o‘n kun ichida olib ketganidan keyin mablag‘ 14 kunda hisobraqamimga tushadi va uni yana shuncha ish kunida yechib olishim mumkin bo‘ladi. Bu juda uzoq muddat. Tadbirkorlar bilan o‘tkazilgan muloqotda ayni shu masalani ko‘tarib, mutasaddilardan yechim so‘radim. Boshqa tadbirkorlar ham o‘zlarini qiynayotgan muammolarni o‘rtaga tashlayapti. Chunki har gal uchrashuvlarda bizdan muammo, taklif va tashabbuslar shunchaki so‘ralmaydi, ularning amaliy yechimlarini amaliyotda ko‘rib kelyapmiz. Hattoki tadbirkorda qachon muammo yuzaga kelsa, darhol mutasaddi tashkilotlarga murojaat qilib, yechim so‘rashi odatiy holga aylandi.

Murojaatlarni qabul qilishdan maqsad raqamlarni yig‘ishdan iborat emas, balki har bir murojaat ortida turgan tadbirkorning muammosini hal etish, qonuniy huquqlarini tiklashdir. Xususan, joriy yilgi murojaatlar doirasida “I.Z.” YATTning yer maydoniga oid masalasi ijobiy hal etilgan bo‘lsa, “K.S.I.” MCHJning qurilish-ta’mirlash ishlari bo‘yicha yuzaga kelgan 470 million so‘m mablag‘iga oid masala tegishli tartibda yechimni topdi va hokazo. Mutasaddilar ishtirokida o‘tayotgan ochiq muloqotlarning yana birida yangiqo‘rg‘onlik tadbirkor Gulchiroy Isoqova yashash hududida chorvachilik bilan shug‘ullanishini ma’lum qilib, faoliyatiga to‘siq bo‘layotgan masalada mas’ullarga murojaat qildi.

— Fermer xo‘jaligimizning asosiy yo‘nalishi chorva mollari boqishdir, — deydi Gulchiroy Isoqova. — Tadbirkorlar bilan o‘tkazilgan uchrashuvda sudning faoliyatimga doir chiqarilgan qarori haligacha ta’minlanmagani haqida aytdim. Mas’ullar masalani ko‘rib chiqish uchun vaqt kerakligini bildirdi. Agar shu masala hal bo‘lsa, fermer xo‘jaligimizni boshqa tarmoqlar bo‘yicha kengaytirib, yangi ish o‘rinlari yaratmoqchimiz.

Bugun muammosi hal bo‘lgan tadbirkor ertaga o‘ziga ishonch bilan, dadil harakat qila boshlaydi. Qonun himoyasini his qilib, faoliyatini kengaytiradi, noqonuniy harakatlardan tiyiladi. Asta-sekin individual muammolardan tashqari tizimli takliflarni bera boshlaydi. Murojaatlar orasida ana shunday takliflar ham bisyor. Ularning ko‘lami qancha keng bo‘lsa, Prezidentimizning tadbirkorlar bilan navbatdagi ochiq muloqotida shuncha katta o‘zgarishlarga yo‘l ochiladi.

Ayni paytda murojaatlarni 1100 va 1094 qisqa raqamli koll-markaz, business.gov.uz hamda my.chamber.uz/ochiqmuloqot/oz platformalari, telegramdagi @biznesombudsmanrasmiybot va @ochiqmuloqot2026_bot orqali 24/7 rejimida qabul qilish davom etmoqda. Barcha tadbirkorlar o‘zini qiynayotgan masalalar, taklif va tashabbuslarini faol bildirish orqali bo‘lajak ochiq muloqot kun tartibini shakllantirishda ishtirok etishi mumkin.

Iroda TOSHMATOVA,
“Yangi O‘zbekiston” muxbiri

IQTISODIY O‘SISH, MINTAQAVIY INTEGRATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISHDA

transport-logistika tizimi imkoniyatlari beqiyos

Geografik hududlarni o‘zgartirib bo‘lmaydi, ammo geoiqtisodiyotni kuchli siyosiy iroda orqali kerakli tomonga yo‘naltirish mumkin. O‘zbekiston hududi dunyo ummonlaridan yiroqda. Ularga chiqish uchun kamida ikkitadan mamlakat orqali o‘tish rivojlanishda o‘ziga xos muammolardan sanalar edi.

Endilikda O‘zbekiston ushbu noqulay geografik joylashuvni o‘zining muhim strategik ustunligiga aylantirmoqda. Davlatimiz rahbari tashabbusi bilan amalga oshirilayotgan ahamiyati, qamrovi jihatidan ulkan strategiya hozirning o‘zida butun Yevroosiyoning yangi logistika muhitini shakllantirmoqda. Bu ulkan taraqqiyot asosini uchta muhim omil: xalqaro transport yo‘laklari, mamlakat ichidagi logistika xablari va raqamli intellekt tashkil etadi.

Bugun jahonda yuz berayotgan globallashuv jarayonlarida transport-logistika sohasini rivojlantirishning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Yuklarni yetkazib berish jarayonida qulay infratuzilmaning mavjudligi yetkazib berish xarajatlarining kamayishi va sifatli xizmatni ta’minlashga yordam beradi. Zero, transport va logistika bugungi kunda iqtisodiy o‘sish, mintaqaviy integratsiya va barqaror rivojlanishning asosiy omillaridan.

Ekspertlarning ta’kidlashicha, XXI asrda iqtisodiy rivojlanishning muhim omili — samarali transport tizimi sanaladi. Mintaqalararo savdo va integratsiya jarayonlari kengayib borar ekan, transport infratuzilmasi davlatlar o‘rtasidagi hamkorlikning asosiy tayanchiga aylanmoqda.

Mamlakatning transport-logistika tizimi kelgusida qanday rivojlantiriladi va uning ulkan tranzit salohiyatidan qay tariqa yanada samarali foydalanish mumkin? Prezidentimizga 1-iyul kuni shu masalalar bo‘yicha takliflar taqdimot qilindi.

Jahondagi beqarorliklar tufayli tashqi yo‘nalishlarda global logistika bir qator qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Bunday sharoitda xorijiy yuk tashuvlarga bog‘liqlik katta muammoga aylanishi ehtimoldan xoli emas.

Bozor tahlillariga ko‘ra, hozirda O‘zbekistonda eksport-import jarayonlarini asosan xorijiy kompaniyalar amalga oshirmoqda. Yurtimizga qudratli, milliy yuk tashuvchi kompaniyalar kerak.

Prezidentimiz mahalliy kompaniyalar o‘z salohiyatini jadal sur’atlar bilan karrasiga oshirishni ta’kidlab keladi. Zero, yuklarni o‘zimizning tashuvchilarimiz yetkazib beradigan bo‘lsa, butun tizim shaffof tartibda ishlaydi. Bu bilan esa tovarlar o‘z vaqtida, sifatli tarzda olib kelinishi ta’minlanadi. Eng muhimi, bu ancha oson va tadbirkorlarimiz uchun arzonga tushadi.

Bugun O‘zbekistonning Sharq va G‘arbni bog‘lovchi quruqlikdagi yirik transport xabiga aylanishi uchun keng imkoniyatlar mavjud. Mamlakatimiz hududidan xalqaro ahamiyatga ega 4 ming kilometr tranzit yo‘laklari o‘tadi, 4 ming 700 kilometr temir yo‘l tarmog‘i bor.

— Joriy yilning birinchi yarim yillik natijalariga ko‘ra, umumiy yuk aylanmasi 43 foizga, tranzit salohiyati 35 foizga oshdi, — deydi transport vaziri Ilhom Mahkamov. — Mamlakatimiz uchun eng muhim yo‘nalishlardan biri, bu xalqaro yuk tashuvlari. Sababi iqtisodiyotimiz shiddat bilan o‘syapti. Natijada eksport-import mahsulotlari aylanmasi hajmi oshmoqda. Jumladan, so‘nggi uch yilda yuk avtomobillari harakati 70 foizga ortib, bir kunda o‘rtacha 5 mingtani tashkil etmoqda. Mazkur ko‘rsatkich tashqi savdo aloqalarining yaxshilanib borayotganidan dalolat beradi. Ayni paytda to‘qqizta bojxona-logistika markazini ishga tushirish, bundan tashqari, o‘tkazish punktlarini to‘liq rekonstruksiya qilish rejalashtirilmoqda.

“Xitoy — Qirg‘iziston — O‘zbekiston” temir yo‘lini qurish, Transafg‘on temir yo‘li loyihasini jadallashtirish mamlakatimizning mintaqaviy va xalqaro transport tizimidagi o‘rnini yanada mustahkamlaydi. Ushbu yirik loyihalar ishga tushishi natijasida O‘zbekiston Tinch okeanidan Yevropagacha bo‘lgan eng qisqa quruqlik yo‘lagining asosiy bo‘g‘iniga aylanadi.

Yana bir muhim jihat. O‘zbekiston tashqi siyosatida olib borilayotgan islohotlar, ayniqsa, qo‘shni davlatlar bilan aloqalarning yaxshilanishi natijasida hamkorlik yanada kengaydi. Bu esa o‘z navbatida, O‘zbekiston yuklarini tranzit tashuvlarida qo‘shimcha qo‘llab-quvvatlash, imtiyozlar, chegaralarda qulay sharoitlar yaratilishiga sabab bo‘ldi. Mazkur ishlar samarasida yuk tashish hajmi oshishga erishildi.

Shu bilan birga, O‘zbekiston xalqaro tashuvlarda tovarlarning respublika ichidagi taqsimoti va o‘z vaqtida chiqib ketishini ta’minlashi kerak. Buning uchun logistika markazlari faoliyatini rivojlantirish, yangilarini barpo etish zarur.

Ayni paytda mamlakatimizda 27 ta logistika markazi mavjud, ularning umumiy quvvati 27,2 million tonnani tashkil etadi. Biroq faqat bittasi yuqori toifaga ega. Shuning uchun yangi xalqaro avtomatlashgan “A” toifadagi logistika markazlarini qurish uchun qaror loyihasi ishlab chiqildi.

Sohaga raqamlashtirish va zamonaviy boshqaruv tizimlarini joriy etish muhim ahamiyatga ega. Logistika markazlarida terminallarni va omborni boshqarish tizimini joriy etish, ularni “E-logistika” platformasiga integratsiya qilish, avtotransport vositalarini onlayn kuzatish, avtotransport raqamlarini aniqlash va elektron hisobga olish tizimini yo‘lga qo‘yish bugunning dolzarb vazifalaridan.

Xususiy investitsiyalarni keng jalb qilish uchun logistika markazlariga zamonaviy uskunalar, omborxona va yuk ortish-tushirish texnikalari, agregat va ehtiyot qismlarni olib kirishda bojxona boji hamda majburiy sertifikatlash talablarini yengillashtirish ham bu boradagi ishlarni sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qiladi.

Shunday ekan, xalqaro transport yo‘laklaridan samarali foydalanish, logistika markazlari tarmog‘ini kengaytirish, sohani raqamlashtirish va xususiy sektor uchun qulay sharoitlar yaratish nafaqat mamlakat iqtisodiyotining o‘sishi, balki aholi farovonligini ta’minlashga ham xizmat qilishi bilan ahamiyatlidir.

Lutfulla SUVONOV,
“Yangi O‘zbekiston” muxbiri

TURKIY ELLARNING BIRDAMLIK BAYROG‘I

Yangi O‘zbekiston ruhi

Olimjon DAVLATOV,
Alisher Navoiy nomidagi xalqaro jamoat fondi ijrochi direktori, professor

Boshlanishi 1-betda

* * *

Davlatimiz rahbarining mazkur tashabbusi 2021-yilda Turkiy davlatlar tashkilotiga a’zo mamlakatlar tomonidan bir ovozdan ma’qullanib, amaliy ifodasini topdi. Nizomga ko‘ra, mukofot har ikki yilda bir marta turkiy madaniyatni targ‘ib etish, mintaqada tinchlik va xavfsizlikni ta’minlash, o‘zaro ishonchni mustahkamlash hamda turkiy xalqlar o‘rtasidagi ko‘p qirrali hamkorlikni kengaytirishga ulkan hissa qo‘shgan shaxslarga topshiriladi.

Bir qarashda bu navbatdagi xalqaro mukofotlardan biri, xolos. Aslida, ushbu voqea zamirida teran ma’no mujassam. O‘zbek mutafakkiri nomi bilan atalgan mukofotning butun turkiy dunyoning mushtarak oliy e’tirofiga aylanishi, avvalo, tashabbusning xalqaro hamjamiyat tomonidan samimiy qabul qilinganidan dalolat. Mukofot, o‘z navbatida, yurtimiz yuritayotgan ochiq, do‘stona va tashabbuskor tashqi siyosatning amaliy samarasi o‘laroq namoyon bo‘ladi. Zero, turkiy xalqlar, qolaversa, butun dunyo hamjamiyati faqat iqtisodiy yoki siyosiy manfaatlar atrofidagina emas, balki mushtarak ma’naviy qadriyatlar tevaragida ham jipslashadi. Navoiy siymosi ana shunday birlashtiruvchi qudratga ega qadriyat ekanini bugun jahon ahli e’tirof etmoqda.

Xalqaro mukofot yakka tartibdagi tadbir emas, balki izchil tizimning uzviy bo‘g‘inidir. 2021-yil fevralida Prezidentimiz qarori bilan Alisher Navoiy nomidagi xalqaro jamoat fondi tashkil etildi. Fond zimmasiga ulug‘ shoir hayoti, yuksak insonparvarlik g‘oyalari va ilmiy-adabiy merosini yurtimizda hamda xalqaro miqyosda keng o‘rganish va targ‘ib etish, asarlarini xorijiy tillarga tarjima qilish, mukammal ilmiy nashrlarini yaratish, har yili 9-fevral sanasida, ya’ni mutafakkir bobomizning tavalludi kuni xalqaro simpozium, yil davomida respublika va xorijda “navoiyxonlik kunlari”ni o‘tkazish kabi mas’uliyatli vazifalar yuklatildi.

* * *

Turkiy xalqlar tarixida ko‘plab fotih sarkardalar, mutafakkir allomalar, daho ijodkorlar yashab o‘tgan. Turkiy xalqlarning Nobel mukofoti, deya e’tirof etilayotgan bu mukofot nega aynan Alisher Navoiy nomida degan savol tug‘ilishi tabiiy. Ushbu savolga javob ul zotning beqiyos xizmatlarida mujassam. Bundan besh yarim asr muqaddam hazrat Navoiy “Muhokamat ul-lug‘atayn” asarida turkiy tilning cheksiz imkoniyatlarini ilmiy dalillar bilan isbotlab, ona tilimiz sha’nini butun dunyoga ulug‘ladi. O‘lmas “Xamsa”si va “Xazoyin ul-maoniy” kulliyoti bilan turkiy tilda ham jahon adabiyotining eng yuksak cho‘qqilarini zabt etish mumkinligini amalda ko‘rsatdi. Ijodida 26 mingdan ortiq so‘z qo‘llagan bu daho so‘z san’atkori turkiy adabiy tilning qudrati va latofatini olamga namoyon qildi.

Shuning uchun Navoiy merosi Bolqondan Oltoygacha, Onado‘lidan Hindistongacha bo‘lgan ulkan makonda yashovchi xalqlar uchun mushtarak ma’naviy xazinadir. Fuzuliy va Maxtumquli, Abay va To‘qay, Berdaq va Ajiniyoz singari o‘nlab buyuk shoirlar Navoiy maktabidan saboq olib, uning g‘azallariga naziralar bitgan. Ulug‘ bobomizning haykallari bugun Moskva, Vashington, Tokio, Boku, Seul, Dushanbe va Tbilisi kabi dunyoning yirik shaharlarida qad rostlab turibdi. Bularning barchasi Navoiy faqat o‘zbek xalqininggina emas, jamiki turkiy xalqlar, qolaversa, butun insoniyatning ma’naviy mulki ekanini yaqqol ko‘rsatadi.

Ulug‘ mutafakkirning:
Olam ahli, bilingizkim,
ish emas dushmanlig‘,
Yor o‘lung bir-biringizga, erur yorlig‘ ish,
degan hikmatli da’vati esa bugungi notinch dunyoda har qachongidan ham dolzarb yangramoqda. Hazrat Navoiy nomi turkiy xalqlar ma’naviy birligi timsoli, yuksak bayrog‘idir. Ana shu bayroq ostida qardosh xalqlarni jipslashtirish g‘oyasi xalqaro mukofotning mazmun-mohiyatini tashkil etadi.

USHBU MAQOLANI QORAQALPOQ TILIDA HAM O‘QISH UCHUN QR-KODNI SKANER QILING!

> **“ Alisher Navoiy nomidagi xalqaro mukofotning ta’sis etilishi bir necha jihatdan strategik ahamiyat kasb etadi. Eng avvalo, mukofot mamlakatimiz madaniy diplomatiyasining samarali vositasiga aylandi. U O‘zbekistonning dunyo navoiyshunosligi markazi, turkiy sivilizatsiyaning ma’naviy o‘choqlaridan biri sifatidagi xalqaro mavqeini yanada mustahkamlaydi.**

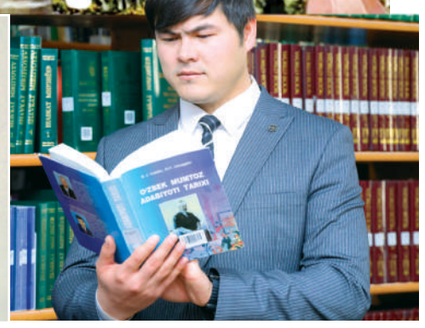

* * *

Mukofotning ilk sohibi Turkiy davlatlar tashkilotining 2022-yil noyabrda Samarqandda bo‘lib o‘tgan sammitida e’lon qilindi. U turkiy dunyo birligiga qo‘shgan ulkan hissasi uchun buyuk adib va jamoat arbobi, ulug‘ gumanist Chingiz Aytmatovga vafotidan so‘ng berildi va tantanali ravishda Qirg‘iziston Prezidenti Sadir Japarovga topshirildi.

Aytmatov ijodi — turkiy xalqlar badiiy tafakkurining jahon adabiyotidagi eng yorqin timsoli. Uning asarlari dunyoning yuzdan ortiq tiliga o‘girilib, millionlab kitobxonlar qalbidan joy olgan. Adib o‘z qahramonlari orqali turkiy xalqlarning ruhiyati, dardu armonlari va orzu-umidlarini umumbashariy adabiyot mulkiga aylantirdi.

Tashkilotning 2025-yil 21-mayda Budapeshtda o‘tkazilgan norasmiy sammitida esa mukofotning navbatdagi sohibi jahonga mashhur biokimyogar olim, kimyo sohasida Nobel mukofoti laureati, O‘zbekiston Milliy universiteti faxriy doktori Aziz Sanjar bo‘ldi. Davlatimiz rahbari ta’kidlaganidek, nufuzli mukofotning ilmiy jamoatchilik vakiliga topshirilishi turkiy dunyo olimlarini, ayniqsa, yosh tadqiqotchilarni yangi marralarni zabt etishga ruhlantiradi.

Chingiz Aytmatov so‘z san’atida, Aziz Sanjar aniq fanlar olamida turkiy xalqlar salohiyatini butun jahonga namoyish etgan buyuk siymolardir. Demak, Alisher Navoiy nomidagi mukofot tor milliy doiradagi taqdirlov emas, balki turkiy xalqlarning jahon sivilizatsiyasiga qo‘shayotgan munosib hissasini e’tirof etuvchi yuksak mezonga aylandi. Bunda ham o‘ziga xos hikmat bor: axir hazrat Navoiyning o‘zi ham shoir, ham olim, ham davlat va jamoat arbobi sifatida faoliyatning barcha sohalarida kamolot timsoli bo‘lgan edi. Uning nomidagi mukofotning ham adabiyot, ham ilm-fan namoyandalariga berilayotgani mana shu ko‘p qirrali dahoga munosib ehtiromdir.

* * *

Xalqaro mukofotning ta’sis etilishi mamlakatimizda so‘nggi yillarda navoiyshunoslik sohasida qilinayotgan ulkan ishlarning mantiqiy davomi bo‘ldi.

Ayniqsa, Prezidentimiz tashabbusi va maxsus qaroriga muvofiq, ulug‘ shoir tavalludining 580 yilligi xalqaro miqyosda keng nishonlangani, poytaxtimizda Adiblar xiyoboni barpo etilgani madaniy hayotimizning unutilmas voqealariga aylandi. Har yili 9-fevralda o‘tkaziladigan an’anaviy xalqaro anjumanlar, jumladan, “Alisher Navoiy va Sharq Renessansi” xalqaro simpoziumi dunyoning o‘nlab mamlakatlaridan kelgan olimlarni bir davraga jamlamoqda. “Alisher Navoiy izidan” xalqaro ilmiy ekspeditsiyalari doirasida olimlarimiz Eron, Afg‘oniston, Turkiya, Misr, Xitoy, Ozarbayjon va boshqa mamlakatlardagi qo‘lyozma fondlarida tadqiqotlar olib borib, nufuzli ilmiy markazlar bilan hamkorlik memorandumlarini imzolamoqda.

Mustaqillik yillarida yaratilgan eng sara tadqiqotlarni jamlagan 30 jildli “Istiqlol davri o‘zbek navoiyshunosligi” tadqiqotlar majmuasi nashr etilgani soha tarixida misli ko‘rilmagan hodisadir. Shuningdek, to‘rt jildli “Alisher Navoiy ensiklopediyasi” yaratildi, o‘nlab yangi monografiya va risola chop etildi, shoir ijodiga bag‘ishlangan ko‘plab doktorlik va falsafa doktori dissertatsiyalari himoya qilindi. Quvonarlisi, xorijiy mamlakatlarda navoiyshunoslik maktablari qaytadan tiklanmoqda: chet ellik olimlarning tadqiqotlari o‘zbek tilida, navoiyshunoslarimizning asarlari esa turk, fors, rus va boshqa tillarda nashr etilmoqda, xorijiy universitetlar bilan qo‘shma ilmiy loyihalar yo‘lga qo‘yilmoqda.

Maxsus qaror bilan 2025-yilning Navoiy viloyatida “Alisher Navoiy yili” deb e’lon qilingani esa bu boradagi ishlar yanada keng quloch yoyishiga zamin yaratdi. Ayni kunlarda Alisher Navoiy asarlarining 100 jildli ommabop nashrini tayyorlash bo‘yicha ishlar qizg‘in davom etmoqda. Ushbu misli ko‘rilmagan loyiha ulug‘ mutafakkir merosini har bir xonadonga, har bir kitobxonga yetkazish yo‘lidagi tarixiy qadamdir. Bularning barchasi navoiyshunoslik O‘zbekistonda davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biriga aylangani, O‘zbekiston esa tom ma’noda jahon navoiyshunosligining markazi maqomini mustahkamlab borayotganini yaqqol ko‘rsatadi.

* * *

Alisher Navoiy nomidagi xalqaro mukofotning ta’sis etilishi bir necha jihatdan strategik ahamiyat kasb etadi. Eng avvalo, mukofot mamlakatimiz madaniy diplomatiyasining samarali vositasiga aylandi. U O‘zbekistonning dunyo navoiyshunosligi markazi, turkiy sivilizatsiyaning ma’naviy o‘choqlaridan biri sifatidagi xalqaro mavqeini yanada mustahkamlaydi.

Ikkinchidan, mukofot turkiy davlatlar o‘rtasidagi integratsiya jarayonlariga mustahkam ma’naviy poydevor bo‘lib xizmat qiladi. Siyosiy va iqtisodiy hamkorlik mushtarak qadriyatlar bilan yo‘g‘rilgandagina chinakam barqaror bo‘ladi. Navoiy siymosi esa qardosh xalqlarni birlashtiruvchi ana shunday bemisl qadriyatdir.

Uchinchidan, u yosh avlod tarbiyasida beqiyos ahamiyatga ega. Chingiz Aytmatov va Aziz Sanjar kabi buyuk shaxslarning e’tirof etilishi millionlab yoshlar uchun ibrat maktabi bo‘lib, ularni ilm-fan va ijod cho‘qqilarini zabt etishga ilhomlantiradi.

To‘rtinchidan, mukofot Navoiy ijodining mag‘zini tashkil etuvchi tinchlik, do‘stlik, bag‘rikenglik va insonparvarlik g‘oyalarini jahonga targ‘ib etadi. Qarama-qarshiliklar kuchayib borayotgan bugungi murakkab davrda bu g‘oyalarning qadr-qimmati cheksizdir.

Ishonch bilan aytish mumkinki, vaqt o‘tgan sayin Alisher Navoiy nomidagi xalqaro mukofotning nufuzi tobora ortib, u jahonning eng e’tiborli mukofotlari qatoridan munosib o‘rin egallaydi. Zero, zamirida buyuk Navoiydek daho siymo, tinchlik va birlikdek ezgu g‘oyalar turgan har qanday tashabbus uzoq umr ko‘radi. Uchinchi Renessans poydevorini barpo etayotgan O‘zbekiston bu borada butun turkiy dunyoga, qolaversa, jahon hamjamiyatiga ma’naviy hamjihatlikning yorqin namunasini ko‘rsatmoqda.

SALOMATLIK – ENG MUHIM BOYLIK

Tibbiyot

“Inson qadri uchun” tamoyili asosidagi keng qamrovli islohotlar doirasida tibbiyot sohasini jahon andozalari darajasida rivojlantirishga ham jiddiy e’tibor qaratilayotgani bejiz emas. Zotan, inson salomatligi, sog‘lom turmush tarzi hamma narsadan ustun.

Bobur PRIMQULOV,
Farg‘ona viloyati Sog‘liqni saqlash boshqarmasi boshlig‘i

Hayotbaxsh islohotlar jarayonida viloyatimizda saksondan ortiq tibbiyot muassasasi rekonstruksiya qilindi, beshtasi mukammal ta’mirlandi. Talab va ehtiyojdan kelib chiqib, yangidan 30 dan ortiq tibbiyot maskani barpo etildi. O‘tgan yilning o‘zida tibbiyot sohasida xorijiy va mahalliy investorlar ishtirokida umumiy qiymati 54,7 million dollar bo‘lgan 60 dan ziyod istiqbolli loyiha amalga oshirildi. Hozirga qadar 58 ta zamonaviy loyiha foydalanishga topshirilishi hisobiga tibbiy xizmat ko‘rsatish ko‘lami kengaydi, sifati yaxshilanib, mingdan ortiq yuqori daromadli ish o‘rni yaratildi.

Ana shunday istiqbolli loyihalardan biri Farg‘ona viloyati OITSga qarshi kurashish markazi bilan bog‘liq. Bu yerda UNOPS loyihasi doirasida uch qavatli laboratoriya binosi foydalanishga topshirildi. 2010-yilda qurilgan mavjud binolar markaz faoliyatini to‘liq qamrab olishga yetarli bo‘lmay qolgandi. Jumladan, mutaxassislar uchun xonalar tanqisligi, laboratoriya va ombor maydonlari yetishmasligi ko‘plab qiyinchiliklarni yuzaga keltirayotgandi. Yangi loyiha asosida qo‘shimcha zamonaviy laboratoriya korpusi qurilib, mavjud binolar rekonstruksiya qilindi, muhandislik-kommunikatsiya, ventilyatsiya, elektr, suv va issiqlik ta’minoti hamda xavfsizlik tizimlari to‘liq yangilandi.

Loyiha qiymati 821 ming dollarni tashkil etib, Osiyo taraqqiyot banki hamda Osiyo infratuzilma va investitsiya banki mablag‘lari hisobidan moliyalashtirildi. Kelgusi rejalarda markazda xizmatlar sifatini ISO standartlariga yaqinlashtirish, raqamli tibbiyotni joriy etish hamda muassasani mintaqaviy hamkorlik markaziga aylantirish belgilangan. Shu orqali OIV bilan kasallanish holatlarini 30 foiz kamaytirish maqsad qilingan.

Davlat — xususiy sheriklik tamoyili asosida viloyatimizda mingga yaqin xususiy tibbiyot maskani faoliyat ko‘rsatib kelmoqda. Viloyat markazidan tortib, eng olis tuman va mahallalargacha zamonaviy infratuzilmaga ega davolash-tashxis klinikalari ishlab turibdi. Buning hisobiga aholiga tibbiy xizmat ko‘rsatish va tibbiyot turizmi jadal rivojlanmoqda. Yangi qurilib, foydalanishga topshirilgan tibbiyot maskanlarida shu yilning o‘zida 200 mingga yaqin bemorga malakali tibbiy xizmat ko‘rsatildi, 20 mingga yaqin murakkab jarrohlik amaliyoti o‘tkazildi.

Sohadagi yangilanish va o‘zgarishlar natijasida bemorlarning 60 foizdan ortig‘i poytaxtimizdagi ixtisoslashgan markazlarga hamda 30 foizi xorijga shifo izlab borishining oldi olindi. Viloyat markazi, shahar va tumanlardagi tibbiyot muassasalarida ham yuqori texnologik jarrohlik amaliyotini o‘tkazish imkoniyati yaratildi.

O‘tgan yilning o‘zida viloyatimizdagi 22 ta tibbiyot muassasasida qurilish va ta’mirlash ishlari bajarildi. Xususan, “Tibbiyotda zarbdor 90 kunlik” loyihasi bo‘yicha Quva tumanida qilingan izchil sa’y-harakatlar soha rivojini yangi bosqichga olib chiqdi. Bu yerdagi ish tizimi, holat o‘zgardi, turli sarsongarchiliklar barham topdi. Aholiga namunali tibbiy xizmat ko‘rsatish, moddiy-texnik bazani mustahkamlash, shifokor va o‘rta tibbiyot hamshiralar malaka-mahoratini oshirish, rag‘batlantirish, kasalliklarni erta aniqlash bilan bog‘liq zarur sharoitlar yaratildi. Belgilangan vazifalar ijrosini ta’minlash uchun viloyat byudjetidan 10 milliard so‘m ajratildi. Natijada tumandagi 21 ta tibbiyot muassasasida tibbiy xizmat ko‘rsatish sifati tubdan yaxshilandi. Davolash-profilaktika muassasalarini raqamlashtirish, tibbiyot xodimlari malaka va mahoratini oshirish, rag‘batlantirish tartibi joriy etildi.

Bag‘dod tumanidagi Guliston turar joy mavzesida qariyb 60 milliard so‘m evaziga zamonaviy shifoxona qurilishi poyoniga yetkazilyapti. U 4 ta tuman aholisiga malakali tibbiy xizmat ko‘rsatish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Hozir Farg‘ona va Quva tumanlarida tizim faoliyatini jahon andozalari doirasida takomillashtirish bo‘yicha amaliy harakatlar davom etmoqda. Shu kunga qadar tibbiyot muassasalari ikki mingdan ortiq axborot-kommunikatsiya texnologiyasi hamda zamonaviy tibbiy asbob-uskuna bilan ta’minlandi.

Farg‘onada mintaqadagi eng yirik tibbiy klasterlardan biri shakllanmoqda. Bu umumiy qiymati qariyb 300 million dollar bo‘lgan, 800 o‘rinli zamonaviy shifoxona, tibbiyot universiteti va hamshiralar tayyorlash maktabini o‘z ichiga olgan “Fergana Plus” tibbiy ta’lim klasteri loyihasi. Shuningdek, Avstriyaning AMEX Healthcare GmbH kompaniyasi bilan zamonaviy kardiologiya markazi ochish borasida amaliy muzokaralar o‘tkazilyapti. Loyiha doirasida kattalar bilan birga yangi tug‘ilgan chaqaloqlardagi yurak kasalliklarini erta aniqlash, tashxislash va davolash xizmatlarini yo‘lga qo‘yish rejalashtirilgan.

Keyingi yillarda malakali mutaxassislar tayyorlash, shifokorlar mahoratini oshirishga e’tibor ortdi. Endi farg‘onalik talaba va shifokorlar AQSHda to‘liq grant asosida stajirovka o‘taydi. Bunga Farg‘ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti AQSHning yetakchi oliy ta’lim muassasalaridan biri — University of Michigan bilan hamkorlikni yo‘lga qo‘ygani sababdir. Hamkorlik doirasida institut professor-o‘qituvchilari, shifokorlar, yosh olimlar va talabalar universitetning maxsus grant dasturlari orqali AQSHda 2-3 oylik ilmiy stajirovka o‘tash imkoniga ega bo‘ladi. Stajirovka ishtirokchilarining aviachipta, turar joy, yashash xarajatlari, tibbiy sug‘urta va stipendiyalari Michigan universiteti grant mablag‘lari hisobidan to‘liq qoplanadi. Farg‘onada xalqaro mahorat darslari va klinik treninglar tashkil etiladi. Shuningdek, institutda USMLE tizimi elementlarini joriy etish hamda tibbiyotda sun’iy intellekt va boshqa zamonaviy yo‘nalishlar bo‘yicha xalqaro grant dasturlarini yo‘lga qo‘yish rejalashtirilgan.

Yaqinda Farg‘ona viloyati delegatsiyasi bilan Malayziyada xizmat safarida bo‘lib, sog‘liqni saqlash sohasida hamkorlikni kengaytirish bo‘yicha qator uchrashuvlar o‘tkazdik. Uchrashuvlardan biri tibbiy uskunalar va ehtiyot qismlar ishlab chiqarishga ixtisoslashgan Vital Healthcare kompaniyasi rahbariyati bilan bo‘lib o‘tdi. Muzokaralar yakunida viloyatda gemodializ uskunalari va ehtiyot qismlarini ishlab chiqarish bo‘yicha kelishuvga erishildi. Loyihani amalga oshirish maqsadida 10 million dollar miqdoridagi shartnoma imzolandi. Bu hamkorlik hududda yuqori texnologiyali tibbiy uskunalar ishlab chiqarishni yo‘lga qo‘yish, import o‘rnini bosuvchi mahsulotlar hajmini oshirish hamda nefrologik yordam sifatini yanada yaxshilash imkoniyatini beradi.

Xalqaro e’tirof

YURTIMIZ ISLOM DUNYOSINING INTELLEKTUAL KELAJAGINI BIRLASHTIRMOQDA

JAHON ULAMOLARI TASHABBUSLARIMIZNI YANGI SIVILIZATSION JARAYON DEYA BAHOLADI

I XALQARO ISLOM SIVILIZATSIYASI FORUMI

TINCHLIK, BAG‘RIKENGLIK VA ILM-MA‘RIFAT YO‘LI

Toshkent • Samarqand • Termiz
7-11 iyul, 2026-yil

Islom sivilizatsiyasi I Xalqaro forumi nafaqat mamlakatimiz, balki jahon ilmiy-madaniy jamoatchiligi markazidagi eng yirik voqelikka aylanib ulgurdi. Buni forum doirasidagi tadbirlarning jahon ommaviy axborot vositalarida faol yoritilayotgani ham yaqqol tasdiqlaydi.

Xususan, Ozarbayjonning İctimai TV telekanali forum haqida maxsus reportajni efirga uzatdi. Misrning nufuzli “Al-Jumhuriya” gazetasida O‘zbekistonda o‘tayotgan xalqaro anjuman haqida maxsus maqola e’lon qilindi. Shuningdek, dunyoning boshqa yetakchi media tuzilmalari, nufuzli axborot agentliklari va yirik nashrlari ham ushbu xalqaro anjuman tafsilotlarini keng yoritishda davom etmoqda.

Tadbirning naqadar dolzarbligi xalqaro forum ishtirokchilarining samimiy fikr-mulohazalarida, ularning ma’ruzalari va o‘zaro suhbatlarida ham yaqqol ifodasini topmoqda. Xorijlik mehmonlarning e’tirof etishicha, O‘zbekiston asrlar davomida islom olamining ma’rifiy beshigi bo‘lib kelgan va bugungi kunda bu an’analar yangicha qiyofada, yuksak tizimli asosda tiklanmoqda. Ajdodlarning boy ilmiy-ma’naviy merosi zamonaviy dunyo kontekstida qayta anglanmoqda.

Ibrohim NAJIM,
Misr Arab Respublikasi Bosh muftiysining katta maslahatchisi, Jahon fatvo idoralari kengashining Bosh kotibi:

— O‘zbekistonda tashkil etilgan mazkur nufuzli forum islom dinining asl mohiyati — ilm, ma’rifat, bag‘rikenglik va ezgulik g‘oyalarini xalqaro miqyosda targ‘ib qilish uchun muhim muloqot maydoni ekanini yana bir bor namoyon etdi. Ayniqsa, O‘zbekistonning buyuk muhaddislar va mutafakkirlar ilmiy merosini o‘rganish, uni zamonaviy ilmiy yondashuvlar asosida tadqiq etish hamda jahon jamoatchiligiga yetkazishga qaratayotgan e’tibori yuksak tahsinga loyiq.

Bu sa’y-harakatlar diniy bag‘rikenglikni mustahkamlash, radikalizm va mutaassiblikka qarshi ma’rifat bilan kurashishda muhim ahamiyat kasb etadi. Forum davomida bildirilgan fikrlar va ilgari surilgan tashabbuslar kelgusida Misr va O‘zbekiston o‘rtasidagi diniy-ma’rifiy hamda ilmiy hamkorlikni yanada kuchaytirishga xizmat qilishiga ishonaman.

Ahmad Abduh TARABEK,
O‘zbekiston madaniyati va tarixi bo‘yicha olim, yozuvchi (“Misrdagi o‘zbeklar tarixi”, “Shavkat Mirziyoyev — Yangi O‘zbekiston bunyodkori” kitoblari muallifi):

— “Shavkat Mirziyoyev — Yangi O‘zbekiston bunyodkori” kitobida O‘zbekistondagi sivilizatsiyaning tarixiy bosqichlari nafaqat din va islom madaniyati, balki aniq fanlar hamda islomgacha bo‘lgan davrlar misolida ham keng yoritilgan. Bugungi kunda mazkur yirik nufuzli forumda ushbu masalalarning ilmiy jihatlari ochib berilishi bilan bir qatorda, ularning amaliy ifodasini markaz tarkibidagi muzeyda ham ko‘rishimiz mumkin.

Bu yerda nafaqat Imom Buxoriy va Imom Termiziy kabi buyuk zotlarning islom merosiga qo‘shgan hissalari, balki Al-Xorazmiy, Abu Rayhon Beruniy hamda Ibn Sino kabi mutafakkirlarning tibbiyot va geodeziya sohalaridagi ulkan yutuqlari ham alohida namoyish etilgan.

O‘zbekistonning islom madaniyatiga qo‘shayotgan bu kabi ulkan hissasi barchamizga cheksiz mamnuniyat bag‘ishlaydi. Bu esa nafaqat arab va musulmon mamlakatlarida, balki boshqa musulmon bo‘lmagan yurtlarda ham bugungi O‘zbekistonga bo‘lgan qiziqishni yanada orttirmoqda.

Salim bin Muhammad al-MALIK, Islom dunyosi ta’lim, fan va madaniyat tashkiloti — ICESCO Bosh direktori:

— Sivilizatsiya taraqqiyotiga munosib hissa qo‘shayotgan ushbu muborak yurtga yana bir bor samimiy minnatdorlik izhor etaman. Bugun O‘zbekistonning fuqarolik jamiyati, ijtimoiy adolat, iqtisodiy taraqqiyot va tashqi siyosat sohalarida erishayotgan yutuqlari xalqaro tashkilotlar tomonidan yuksak e’tirof etilmoqda. Bu, avvalo, sivilizatsiyaning o‘zi uchun quvonchli voqelik. Shuningdek, butun islom olami uchun ham katta iftixor manbaidir.

Shu munosabat bilan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti muhtaram Shavkat Mirziyoyev Janobi Oliylariga va mamlakat rahbariyatiga oqilona siyosati hamda ezgu sa’y-harakatlari uchun samimiy tashakkur bildiraman.

Shayx Saloh ABULHOJ,
Iordaniya xalqaro islom fanlari universiteti dekani:

— Ushbu anjuman biz uchun juda katta ehtirom bo‘lib, dunyo miqyosidagi islom ulamolarining yirik yig‘ilishidir. Mazkur tadbir nafaqat din doirasida, balki madaniyatlararo o‘zaro tutashuvda ham o‘ziga xos markazga aylandi.

Bu yerdagi ulamolarning hamda dunyodagi barcha musulmon mamlakatlari vakillarining yig‘ilishi aynan O‘zbekiston rahbariyati, muhtaram Prezident Shavkat Mirziyoyev Janobi Oliylarining tashabbuslari samarasidir. Zero, mazkur tashabbus zamirida O‘zbekistondagi yana bir bor uyg‘onish, ya’ni Uchinchi Renessans g‘oyasi yotgani barchamizni juda quvontirdi.

Albatta, forumda ulamolarning jam bo‘lishi islom madaniyatini yanada rivojlantirishga xizmat qiladi. Butun dunyoga Markaziy Osiyo ulamolarining bu yerda shakllangan sivilizatsiyasini yana bir bor tarannum etadi.

Muhammad bin Abdulkarim al-ISSA,
Musulmonlar Jahon Ligasi bosh kotibi:

— Biz yaxshi bilamiz va bundan mamnunmizki, O‘zbekiston xaritadagi oddiy davlat emas. U islom sivilizatsiyasi kitobiga yozilgan eng yorug‘ sahifalardan biri. Samarqanddan Buxorogacha, Registondan Imom Buxoriy ziyoratgohiga qadar barcha tarixiy yodgorliklar shu haqiqatni namoyon etadiki, bu zamin ilm-fan va insoniyat ma’naviy tafakkuri uchun yuksak ziyo maskanlarini barpo etgan buyuk ummatning merosidir.

Har bir ulug‘ millatning tamaddun tarixi uning keng qamrovli sarlavhasi. Bugun ana shu buyuk merosni yodga olar ekanmiz, bizning mas’uliyatimiz faqat o‘tmish bilan faxrlanishdan iborat emas. Balki ilm va amal orqali, yuksak islomiy qadriyatlarga tayangan holda, sivilizatsiya ruhini bugungi hayotimizda qayta jonlantirishdir.

Shu munosabat bilan O‘zbekiston Respublikasining islomiy, ilmiy va madaniy merosni qayta tiklash, uni asrab-avaylash hamda butun dunyoga tanitish borasidagi yuksak sa’y-harakatlarini alohida e’tirof etamiz. Bu borada muhtaram Prezident Shavkat Mirziyoyev Janobi Oliylarining xizmatlari beqiyos. Alloh taolo u kishining sa’y-harakatlarini muborak qilsin va ular orqali el-yurtga manfaat ato etsin.

Shuningdek, O‘zbekistonning islom olami, ayniqsa, Islom olami uyushmasi bilan mustahkam aloqalarini ham yuksak baholaymiz. Bu hamkorlik Makkai Mukarramada joylashgan tashkilot bosh qarorgohi bilan muntazam davom etib kelmoqda.

Biz Toshkent shahrida Islom sivilizatsiyasi markazining ochilishini ham islom olamidagi eng yirik ilmiy va madaniy maskanlardan biri sifatida qadrlaymiz. Samarqand shahrida Imom Buxoriy yodgorlik majmuasining ochilganini ham yuksak baholaymiz. Ayniqsa, ushbu markazda Imom Buxoriy, Imom Termiziy va Imom Moturidiyning boy ilmiy merosini tadqiq etishga qaratilgan ilmiy ishlar alohida ahamiyatga ega.

> **“O‘ZBEKISTON RAHBARIYATINING BUYUK ALLOMALAR MEROSINI TIKLASH, ASRAB-AVAYLASH VA ULARNI JAHON ILMIY JAMOATCHILIGIGA YETKAZISH BORASIDAGI SA’Y-HARAKATLARI YUKSAK E’TIROFGA LOYIQ.**

Damir MUXETDINOV,
Rossiya Federatsiyasi musulmonlari Diniy boshqarmasi raisining birinchi o‘rinbosari:

— O‘zbekistonda o‘tkazilayotgan ushbu xalqaro forum menda juda katta taassurot qoldirdi. Bu yerda islomning haqiqiy mohiyati — tinchlik, bag‘rikenglik, ilm-fan va ma’rifat g‘oyalari nafaqat muhokama qilinmoqda, balki amaliy tashabbuslar bilan boyitilmoqda.

Ayniqsa, O‘zbekiston rahbariyatining buyuk allomalar merosini tiklash, asrab-avaylash va ularni jahon ilmiy jamoatchiligiga yetkazish borasidagi sa’y-harakatlari yuksak e’tirofga loyiq. Mazkur forum turli mamlakatlar olimlari va din arboblarini birlashtirib, o‘zaro ishonch va hamkorlikni mustahkamlaydigan muhim muloqot maydoniga aylangani quvonarli.

Men ishonamanki, ushbu forumdan tug‘iladigan ilmiy va ma’rifiy tashabbuslar nafaqat mintaqa, shu bilan birga, butun musulmon olami uchun katta ahamiyatga ega bo‘ladi. O‘zbekistonning islom sivilizatsiyasi merosini xalqaro miqyosda targ‘ib etishga qaratilgan sa’y-harakatlari barchaga ibrat bo‘ladi.

Doktor Sali SHAHSIVARIY,
“Al-Furqon” Islom merosi jamg‘armasi ijrochi direktori:

— Prezidentingiz Shavkat Mirziyoyevning Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasi minbaridan turib islom sivilizatsiyasining buyuk allomalari va ularning insoniyat taraqqiyotiga qo‘shgan beqiyos hissasi haqida bildirgan fikrlari bu yo‘nalishdagi muhim tashabbuslardan biri bo‘ldi. Ushbu chaqiriq nafaqat islomning haqiqiy insonparvarlik mohiyatini anglash, balki buyuk olimlar merosini o‘rganish va uni kelajak avlodlarga yetkazish zarurligini ham butun dunyo hamjamiyati e’tiboriga havola qildi.

Bugungi kunda insoniyat o‘zaro muloqot, bag‘rikenglik va ma’rifatga har qachongidan ham ko‘proq ehtiyoj sezayotgan bir paytda, ushbu forum turli mamlakatlar olimlari, ulamolari va mutaxassislari uchun muhim ilmiy muloqot maydoniga aylanishiga ishonaman.

“Al-Furqon” Islom merosi jamg‘armasi ham O‘zbekistonda islom sivilizatsiyasining boy merosini asrab-avaylash, uni chuqur ilmiy tadqiq etish va kelajak avlodlarga yetkazish yo‘lida amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli ishlarni yuksak qadrlaydi.

Ishonamanki, ushbu forum nafaqat yangi ilmiy g‘oyalar va samarali hamkorliklarga yo‘l ochadi, balki O‘zbekiston bilan xalqaro ilmiy va tadqiqot muassasalari o‘rtasidagi sheriklik munosabatlarini yanada mustahkamlab, ularni yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qiladi.

Mahmud Erol QILICH,
Islom tarixi, san’ati va madaniyatini tadqiq etish markazi — IRCICA bosh direktori:

— Ushbu yuksak tashabbus O‘zbekistonning tarixiy jug‘rofiyasida shakllangan buyuk sivilizatsion yutuqlarni yanada yoritib, mazkur boy merosning asosiy g‘oya va qadriyatlarini kelajakka olib o‘tish uchun yangi hamkorlik yo‘llarini ochmoqda.

Forum bizga betakror tarixiy hududga yana bir bor aqliy, ma’naviy va qalban, shu bilan birga, geografik jihatdan ham sayohat qilish imkonini bermoqda. Movarounnahr, Xuroson va Markaziy Osiyo asrlar davomida insoniyat taraqqiyotiga xizmat qilgan, ilm-fanning turli sohalari takomillashtirilgan va insoniyat tafakkuriga ulkan hissa qo‘shilgan buyuk sivilizatsiya markazlaridan biri bo‘lgan. Turli madaniy meroslar uyg‘unlashgan ushbu zaminda islom dinining ilm-ma’rifatga bo‘lgan da’vati hamda davlat rahbarlarining ilm ahliga ko‘rsatgan ko‘magi barcha sohalarda taraqqiyotga xizmat qildi.

Mazkur hududning madaniy tarixi musulmon xalqlari xotirasida alohida o‘rin egallaydi. Bu meros men rahbarlik qilayotgan IRCICA — Islom hamkorlik tashkiloti huzuridagi hukumatlararo ilmiy-tadqiqot va madaniy muassasa faoliyatida ham muhim o‘rin tutadi. O‘zbekiston bilan hamkorligimiz juda samarali kechmoqda. Zero, islom sivilizatsiyasi tarixini ushbu zaminda yashab ijod qilgan buyuk allomalar — Imom Buxoriy, Imom Termiziy, Imom Moturidiy, Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Zamaxshariy, Xorazmiy va boshqa ko‘plab ulug‘ zotlar merosisiz tasavvur qilib bo‘lmaydi.

Biz ularning ilmiy merosini o‘rganish, kitoblar nashr etish, ta’lim dasturlarini rivojlantirish va bu bilimlarni Islom hamkorlik tashkilotiga a’zo mamlakatlar hamda xalqaro akademik va madaniy jamoatchilikka yetkazish ustida ishlamoqdamiz.

Muhammad Said Amur al-HAJARIY,
O‘mon Davlat Kengashi a’zosi, senator:

— Yurtingizdan yetishib chiqqan buyuk allomalar — Imom Buxoriy, Imom Termiziy, Imom Moturidiy, Mahmud Zamahshariy, Burhoniddin Marg‘inoniy va boshqa ulug‘ olimlarning boy ilmiy merosi bugun ham o‘z ahamiyatini yo‘qotmagan. Ularning ilm-fan, ma’rifat va bag‘rikenglikka asoslangan qarashlari islom sivilizatsiyasining mustahkam poydevorlaridan biri bo‘lib, butun insoniyat uchun muhim dasturulamal hisoblanadi.

Bunday xalqaro konferensiyalar mazkur boy merosni chuqur o‘rganish, ilmiy muloqotni rivojlantirish, xalqlar o‘rtasidagi o‘zaro anglashuv va madaniy hamkorlikni mustahkamlashda beqiyos ahamiyatga ega. Bu mamlakatda ilm-fan, madaniyat va tarixiy merosga berilayotgan yuksak e’tiborning yorqin namunasidir.

Bugun Islom sivilizatsiyasi markaziga tashrif buyurib, juda katta taassurot oldim. Bu yerdagi noyob qo‘lyozmalar va eksponatlar nafaqat islom, balki butun insoniyat sivilizatsiyasi tarixining bebaho boyligidir. Markazda amalga oshirilayotgan ishlar yuksak tahsinga loyiq.

Ishonamanki, O‘mon Sultonligi va O‘zbekiston Respublikasi o‘rtasidagi ilmiy, madaniy va ma’rifiy hamkorlik kelgusida ham izchil rivojlanib, xalqlarimiz o‘rtasidagi do‘stlik va o‘zaro ishonchni yanada mustahkamlaydi.

Mehmet Emin O‘ZAFSHAR,
Anqara universiteti ilohiyot fakulteti hadis kafedrasi mudiri:

— Prezident Shavkat Mirziyoyev O‘zbekiston tarixida Uchinchi Renessansni boshlab berdi deb o‘ylayman. Hozir biz turgan Islom sivilizatsiyasi markazi O‘zbekiston va butun turkiy dunyo tarixini o‘zida namoyon etadi.

Shavkat Mirziyoyev Janobi Oliylari O‘zbekistonni zamonaviy dunyoda barcha havas qiladigan yetakchi markazlardan biriga aylantirish uchun ko‘p qirrali islohotlarni amalga oshirmoqda. Bir tomondan ta’lim sohasida keng ko‘lamli safarbarlik olib borilmoqda, ikkinchi tomondan infratuzilma loyihalari davom etayotir, yana bir jihati esa xalqaro aloqalarga katta ahamiyat berilmoqda. Ayniqsa, O‘zbekistondagi ilmiy-tadqiqot markazlari o‘zbek madaniyati, o‘zbek tarixi hamda ushbu zaminning tarixiy ahamiyati naqadar ulug‘ ekanini yaqqol ko‘rsatib bermoqda.

* * *

Islom sivilizatsiyasi I Xalqaro forumi nafaqat ilmiy anjuman, balki zamonaviy xalqaro munosabatlarda madaniy diplomatiya, ilm-fan va ma’rifat orqali o‘zaro ishonchni mustahkamlashga qaratilgan strategik platforma sifatida shakllanmoqda.

Mazkur anjuman O‘zbekistonning boy ilmiy va ma’naviy merosini xalqaro akademik maydon bilan bog‘lash, sivilizatsiyalar o‘rtasidagi konstruktiv muloqotni kengaytirish hamda islom sivilizatsiyasining insonparvarlik, ilm va bag‘rikenglikka asoslangan qadriyatlarini global darajada ilgari surishga xizmat qiladi.

Azizbek YUSUPOV,
“Yangi O‘zbekiston” muxbiri

“Yangi O‘zbekiston” va “Правда Востока” gazetalari tahririyati” DM

MUASSIS:
O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi

Bosh muharrir:
Salim DONIYOROV

Tahririyatga kelgan qo‘lyozmalar taqriz qilinmaydi va muallifga qaytarilmaydi.
Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar.
Gazeta tahririyat kompyuter markazida sahifalandi.
Gazetaning poligrafik jihatdan sifatli chop etilishiga “SHARQ” NMAK mas’ul.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 2020-yil 13-yanvarda 1047-raqam bilan ro‘yxatga olingan.
Nashr indeksi — 236. Buyurtma — G-746.
29609 nusxada bosildi.
Hajmi — 3 taboq. Ofset usulida bosilgan. **Qog‘oz bichimi** A2.
Bahosi kelishilgan narxda.

“SHARQ” nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Bosmaxona manzili: Toshkent shahri, Buyuk Turon ko‘chasi, 41-uy.

Navbatchi muharrir: Azizbek Yusupov
Musahhih: Akbar Qarshiyev
Dizayner: Xurshid Abdullayev

Manzilimiz:
100060, Toshkent shahri,
Shahrisabz ko‘chasi, 85-uy

Qabulxona: (71) 233-56-33
E’lonlar bo‘limi: (71) 233-70-98
E-mail: info@yuz.uz
Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05
Devonxona va ishonch telefoni: (71) 233-56-60